

Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine

Slavonski Brod, listopad 2021. godine

Plan razvoja Brodsko-posavske županije rezultat je rada velikog broja dionika, Centra za razvoj Brodsko-posavske županije u suradnji sa svim ostalim institucijama s područja županije koje su osigurale potrebne podatke i sudjelovale u kreiranju strateškog okvira uz podršku stručnog tima Instituta za razvoj i međunarodne odnose iz Zagreba.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	8
3. OPIS RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	8
3.1. SWOT ANALIZA	9
3.2. RAZVOJNE POTREBE	14
3.3. RAZVOJNI POTENCIJALI	16
4. OPIS PRIORITETA JAVNIH POLITIKA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	18
5. POPIS POSEBNIH CILJEVA S OPISOM, PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA ISHODA I POPISOM MJERA ZA PROVEDBU	21
6. TERMINSKI PLAN PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKTA	29
7. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR S PRIKAZOM FINACIJSKIH PRETPOSTAVKI ZA PROVEDBU POSEBNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA	35
8. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE PLANA RAZVOJA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	37
<i>Prilog 1: Tablica - Plan razvoja Brodsko-posavske županije</i>	39
<i>Prilog 2: Osnovna analiza</i>	39
<i>Prilog 3: Opis mjera</i>	39

Popis slika

<i>Slika 1. Prostorni obuhvat Brodsko-posavske županije</i>	5
---	---

Popis tablica

<i>Tablica 1. Usklađenost prioriteta i posebnih ciljeva Plana razvoja BPŽ-a do 2027. godine sa strateškim ciljevima (SC) Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine</i>	6
<i>Tablica 2. SWOT analiza</i>	9
<i>Tablica 3. Strateški okvir razvoja Brodsko-posavske županije</i>	21
<i>Tablica 4. Terminski plan provedbe strateških projekata Brodsko-posavske županije i povezanih tijela</i>	29
<i>Tablica 5. Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj Brodsko-posavske županije čija provedba nije u nadležnosti Županije</i>	31
<i>Tablica 6. Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj Brodsko-posavske županije</i>	32
<i>Tablica 7. Prikaz financijskog okvira za plan razvoja BPŽ-a</i>	36

Popis dokumentacije

<i>Dokument 1. Mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja o potrebi provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš</i>	33
--	----

Popis kratica

BDV	<i>bruto dodana vrijednost</i>
BPŽ	<i>Brodsko-posavska županija</i>
CTR	<i>Centar za razvoj Brodsko-posavske županije</i>
DZS	<i>Državni zavod za statistiku</i>
ESIF	<i>Europski strukturni i investicijski fondovi</i>
ITU	<i>integrirana teritorijalna ulaganja</i>
JU	<i>javna ustanova</i>
LAG	<i>lokalna akcijska grupa</i>
NN	<i>Narodne novine</i>
RH	<i>Republika Hrvatska</i>
SC	<i>Strateški cilj</i>
SWOT	<i>engl. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats</i>
PC	<i>Posebni cilj</i>
ŽRS	<i>Županijska razvojna strategija</i>

Brodsko-posavska županija (BPŽ) smještena je u južnom dijelu slavonske nizine, na prostoru između planine Psunj, Požeškog i Diljskog gorja sa sjevera i rijeke Save s juga, koja je dio državne granice prema Bosni i Hercegovini u dužini od 163 km.

Obuhvaća prostor od 2.034 km² što čini 3,61 % ukupnog teritorija Republike Hrvatske (56.542 km²) i po veličini je na 14. mjestu među hrvatskim županijama. Jedna je od najužih (7 km) i najdužih županija (117 km zračne dužine), na istoku graniči s Vukovarsko-srijemskom, na sjeveroistoku s Osječko-baranjskom, na sjeveru s Požeško-slavonskom i na zapadu sa Sisačko-moslavačkom županijom.

Slika 1. Prostorni obuhvat Brodsko-posavske županije

Sredinom 2018. godine Brodsko-posavska županija imala je 140.072 stanovnika, što je stavlja na 11. mjesto s 3,4 % populacije Republike Hrvatske (RH). Gustoća naseljenosti za 2018. godinu u Brodsko-posavskoj županiji iznosi 69,0 stan./km², a na području Republike Hrvatske 72,2 stan./km². Broj stanovnika u Županiji u razdoblju 2008. - 2018. bilježi smanjenje od 19,33 %, što je znatno lošiji trend nego na razini RH, gdje se bilježi smanjenje broja stanovnika za 5,15 %.

Brodsko-posavska županija sastoji se od 2 grada i 26 općina. Središte Županije je grad Slavonski Brod u kojem živi više od trećine svih stanovnika Županije i u kojem je koncentrirana većina društvenog i gospodarskog života. Drugi grad u Brodsko-posavskoj županiji je Nova Gradiška koja je središnje mjesto zapadnog dijela županije.

Županija je područje umjerene kontinentalne klime. Voda, šume i plodno tlo, plovna rijeka i europski putni koridori prirodni su uvjeti koji omogućuju razvoj gospodarstva, prometa, trgovine i kulture.

Veličina bruto domaćeg proizvoda (BDP) Županije prilično je mala, čak i u hrvatskim okvirima. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) Brodsko-posavska županija je u 2018. ostvarila svega 2,00 % udjela u ukupnom BDP-u RH.

Najvažnija gospodarska grana bila je prerađivačka industrija s udjelom od 22,8 % u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti (BDV). Udio poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u ukupnom BDV-u županije je u 2018. iznosio 9,6 %, što BPŽ svrstava na osmo mjesto prema visini udjela među županijama. Poljoprivredna gospodarstva Brodsko-posavske županije najvećim dijelom čine obiteljska gospodarstva (95,8 %). Od 2017. godine broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva je u porastu, što je u skladu sa sve boljim ukupnim rezultatima u sektoru poljoprivrede.

Poduzetnička potporna infrastruktura na području Brodsko-posavske županije obuhvaća 41 gospodarsku zonu različite veličine i opremljenosti te 4 poduzetničke potporne institucije. U većini zona aktivan je relativno mali broj tvrtki s malim brojem radnika.

U *Prilogu 1.* Osnovne analize navedene su detaljne informacije o društvu (demografija, socijalne usluge, zdravstvo, obrazovanje i znanost, kultura, sport i civilno društvo), gospodarstvu (poslovanje poduzetnika, bruto društveni proizvod (BDP), tržište rada i glavne gospodarske djelatnosti, poduzetnička infrastruktura), okolišu (onečišćenje tla, zraka, vode, zaštita od poplava, otpad), prirodi, infrastrukturi (vodna, energetska, prometna) te o upravljanju razvojem Brodsko-posavske županije.

Svrha izrade Plana razvoja Brodsko-posavske županije

Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine je srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definira okvir za poticanje razvoja. Plan utvrđuje strateški okvir razvoja Županije temeljem prethodno izrađene analize ključnih područja razvoja te prepoznatih potencijala i potreba. Također, Plan sadrži ključne strateške odrednice poput vizije, razvojnih prioriteta, posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata.

Plan razvoja predstavlja okvir za usklađivanje razvojnih stremljenja u Županiji, njime se osigurava poveznica između europskih, nacionalnih i lokalnih razvojnih planova. Na taj način osigurava se usklađenost napora i aktivnosti brojnih aktera koji djeluju na prostoru Županije, a čija je misija doprinosti njezinom što uspješnijem razvitku. Hijerarhijska struktura Plana razvoja Brodsko-posavske županije temelji se na prioritetima, posebnim ciljevima i mjerama te osigurava funkcionalnu poveznicu s Nacionalnom razvojnom strategijom (NRS) Republike Hrvatske do 2030. godine.

Razlika između ovog dokumenta u odnosu na prethodne strategije razvoja Županije jest u većem naglasku na aspekt zelene tranzicije i digitalizacije te doprinosu ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Također, naglasak je na jačanju sposobnosti djelovanja institucija u pogledu odgovora na krizne situacije. Ove su promjene povezane s ključnim razvojnim ciljevima na razini Europske unije i nacionalnoj razini uključujući i pitanje odgovora u okolnostima kao što je aktualna kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19.

Načelo partnerstva

Plan razvoja Brodsko-posavske županije izrađen je kroz participativni i partnerski pristup, koristeći sve oblike savjetovanja s dionicima razvoja i građanima s područja Županije, uključujući sastanke i radionice radnih skupina, diskusiju u Partnerskom vijeću i provedbu postupka javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Partnerstvo i participativni pristup doprinijelo je prepoznavanju zajedničkih razvojnih prioriteta različitih dionika, stvaranju mogućnosti za poticanje i ubrzanje društveno-gospodarskog razvoja i uspostavi integriranog razvoja uvažavanjem problema i potreba različitih kategorija dionika regionalnog razvoja. Kroz rad tematskih radnih skupina na samoj izradi dokumenta, radionice, procese savjetovanja sa članovima Partnerskog vijeća, predstavnicima županijskih općina i gradova te savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u proces donošenja Plana razvoja Brodsko posavske županije bilo je uključeno stotinjak dionika. Tijekom rada na izradi plana razvoja poštovana su i načela točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, transparentnosti, održivosti te participativnosti.

Intervencijska logika

Plan razvoja Brodsko-posavske županije usklađen je sa zakonodavnim i strateškim okvirom na razini Republike Hrvatske. Planovi razvoja zamjenjuju županijske razvojne strategije koje su se donosile u prethodnom razdoblju temeljem Zakona o regionalnom razvoju RH (NN broj 159/09) i pripadajućih podzakonskih akata te Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine.

Također, osigurana je usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (NN broj 13/21) koja je krovni dokument i hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja, a kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Republiku Hrvatsku.

Plan razvoja BPŽ-a usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom kroz sva četiri razvojna smjera koja čine: (1) Održivo gospodarstvo i društvo; (2) Jačanje otpornosti na krize; (3) Zelena i digitalna tranzicija i (4) Ravnomjeren regionalni razvoj.

Planirani strateški projekti predviđeni Planom razvoja Brodsko-posavske županije usklađeni su s dokumentima prostornog uređenja, s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti, ostalim programskim dokumentima za financijsko razdoblje Europske unije 2021.- 2027. te s Teritorijalnom strategijom Panonske Hrvatske i Planom za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske.

Tablica 1. Usklađenost prioriteta i posebnih ciljeva Plana razvoja BPŽ-a do 2027. godine sa strateškim ciljevima (SC) Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine

Prioriteti	Posebni ciljevi	Usklađenost sa strateškim ciljevima NRS-a 2030
Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja	1. Razvoj kreativnog i inovativnog poduzetništva	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
	2. Osiguranje perspektivnog tržišta rada i zapošljavanje	SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
	3. Razvoj znanosti i obrazovanja	SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
	4. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj	SC1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
Demografska revitalizacija kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj	5. Demografski rast i aktivno življenje	SC6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
	6. Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu skrb	SC5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
	7. Ulaganja u kulturu	SC1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva	8. Razvoj klasičnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije	SC11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
	9. Razvoj bioekonomije	SC9. Samodostatnost u hrani i razvoj bioekonomije
	10. Intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije i podizanje energetske učinkovitosti	SC8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
	11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	SC8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
Jačanje konkurentnosti županije i razvoj potpomognutih područja NRS-a 2030	12. Jačanje upravljanja razvojem	SC12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
	13. Razvoj potpomognutih područja i ITU	SC3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
	14. Jačanje spremnosti na okolišne i sigurnosne izazove	SC7. Sigurnost za stabilan razvoj

Iskustvo stečeno u ranije provedenim strategijama

U procesu provedbe županijskih strategija do sada nisu identificirani značajniji problemi. Županijska razvojna strategija BPŽ-a 2011. - 2013., koja je bila na snazi do 2018. godine imala je 4 strateška cilja, 16 prioriteta i 59 mjera. Najviše se ulagalo u lokalne i regionalne prometnice, energetska obnovu javnih zgrada, unapređenje zdravstvenih institucija, u provedbu socijalnih programa te općenito u unapređenje kvalitete života stanovnika na području Županije. Najviše sredstava uloženo je u projekte vezane za cilj 4.: Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje socijalno osjetljivih skupina. U razdoblju 2017. i 2018. godine, županijski prioriteti usmjereni su na projekte javne infrastrukture, a ne na zapošljavanje i razvoj gospodarstva.

Županijska razvojna strategija BPŽ-a do 2020. godine imala je 3 strateška cilja, 13 prioriteta i 58 mjera. Temeljem županijskih izvješća o rezultatima provedbe Strategije najviše se ulagalo u društvenu infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu, prometnu infrastrukturu, fizičku infrastrukturu i poduzetničke zone te u povećanje energetske učinkovitosti. Razvojni prioriteti BPŽ-a i dalje su na javnoj infrastrukturi. Vidljiv je pozitivan iskorak ka porastu ulaganja u projekte zapošljavanja i razvoj gospodarstva.

U strukturi ukupnog iznosa utrošenih sredstava za provedbu županijskih strategija najveći dio sredstava bio je iz fondova Europske unije (EU) i proračuna jedinica lokalne samouprave, a zatim slijede državni proračun, županijski proračun i javna poduzeća.

Karta Gospodarske zone od značaja za BPŽ:

http://bpzzpu.hr/down/GOSPODARSKE_ZONE_OD_ZNACAJA_ZA_ZUPANIJU_I_JLS.zip

2. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Strateški okvir razvoja Brodsko–posavske županije sadrži viziju, prioritete javnih politika i posebne ciljeve koje Županija planira ostvariti do 2027. godine te mjere za njihovo ostvarenje.

Vizija razvoja okvir je za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u nadležnosti lokalne i područne (regionalne) samouprave u BPŽ-u u srednjoročnom razdoblju do 2027. godine.

Vizija razvoja BPŽ-a usklađena je s vizijom iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, usmjerena je prema ključnim razvojnim prioritetima te potiče na ostvarenje.

VIZIJA

Brodsko-posavska županija je tradicionalno središte industrije i poduzetništva u snažnom zamahu ka zelenom, inovativnom, digitalnom gospodarstvu i zadovoljnom društvu.

Vizija razvoja Brodsko–posavske županije usklađena je i s nacionalnim vrijednostima i načelima, usmjerena je prema ključnim područjima intervencije na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, jasno opisuje željeno postignuće te potiče na ostvarenje.

U ostvarivanje vizije do 2027. godine bit će uključeni svi dionici s područja BPŽ-a, s obzirom na to da će oni provedbom predviđenih aktivnosti i strateških projekata, financiranih vlastitim i drugim sredstvima, doprinijeti njezinom ostvarivanju. Vizija je realno utemeljena, odražava potrebe i očekivanja građana, a ujedno je i inspirativna i motivirajuća za djelovanje ključnih dionika u doba pandemije bolesti COVID-19.

3. OPIS RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Opis razvojnih potreba i potencijala u srednjoročnom razdoblju za Brodsko–posavsku županiju izrađen je temeljem prethodno izrađenih analiza – Analize stanja (u Prilogu Plana) te SWOT analize. U Analizi stanja za svaki segment razvoja izrađene su „zbirne tablice“ sa sažetim prikazom ključnih pozitivnih i negativnih obilježja u svakom razvojnom segmentu, a koje su bile osnova za izradu snaga i slabosti u SWOT analizi u Poglavlju 3.1.

Razvojne potrebe, predložene temeljem istaknutih negativnih obilježja u BPŽ-u u Analizi stanja, sastavni su dio „slabosti“ i „prijetnji“ u SWOT analizi te se posebno razmatraju i prikazane su u Poglavlju 3.2.. U Poglavlju 3.3. prikazani su razvojni potencijali, koji su odraz pozitivnih obilježja unutar Županije, njezinih „snaga“ i „prilika“ istaknutih u SWOT analizi.

Spomenute tri analize (SWOT analiza, analiza potreba te analiza potencijala) daju sažeti prikaz ključnih pozitivnih i negativnih obilježja, te potreba i razvojnog potencijala u Županiji. Stoga su poslužile kao argumentirana osnova za izradu strateškog okvira i prijedlog strateških projekata za Brodsko–posavsku županiju.

Potpomognuta područja, brdsko-planinska, područja od posebne državne skrbi te područja integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) obuhvaćena su u svim navedenim dijelovima Plana razvoja BPŽ-a te u prilogima koji sadrže analizu stanja i opis mjera.

3.1. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je kvalitativna analitička metoda koja kroz 4 čimbenika nastoji prikazati snage, slabosti, prilike i prijetnje određene pojave ili situacije, pri čemu snage i slabosti predstavljaju interne, a prilike i prijetnje eksterne čimbenike.

Tablica 2. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – brojne organizacije civilnog društva (OCD) – relativno razvijena obrazovno-odgojna infrastruktura – izgradnja centra kompetencija Općine Slavonski Šamac – Sveučilište u Slavonskom Brodu – inovativne udruge i rad s mladima 	<p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – neaktivnost udruga civilnog društva i njihova financijska nestabilnost – nedostatni financijski kapaciteti BPŽ-a za aktivniju socijalnu politiku (npr. deinstucionalizacija, socijalne inovacije i sl.) – pomanjkanje entuzijazma kod stanovnika, poglavito mladih – starenje i iseljavanje stanovništva (pogotovo u ruralnim sredinama) te depopulacija mladih – nedovoljni i neadekvatni kapaciteti za skrb o starijim i nemoćnima, u prvom redu u ruralnim sredinama – nizak životni standard stanovništva ruralnih područja – ovisnost o socijalnoj pomoći u ruralnim područjima
<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostupnost poduzetničke infrastrukture – postojanje poduzetničko-potpornih institucija i njihova dobra geografska raspoređenost – tradicija u metaloprerađivačkoj industriji – postojanje radne snage u metaloprerađivačkoj industriji – postojeći resursi pogodni za razvoj turizma – postojanje lovišta – bogata kulturna baština i tradicija – prirodni resursi i biološka raznolikost (8 zaštićenih područja, velik dio pokriven projektom NATURA 2000) – razmjerno niski start-up troškovi – dostupnost sirovina za razvoj bioekonomije – povoljan geografski položaj – postojanje 3 LAG-a s donesenim lokalnim razvojnim strategijama do 2020. i odobrenim financiranjem – postojanje 2 razvojne agencije i JU CTR-a 	<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – manjak poduzetničke klime – nedovoljno subvencioniranje i nedovoljna bespovratna sredstva za otvaranje novih i širenje postojećih gospodarskih subjekata – izostanak sektorskih strateških razvojnih dokumenata u ključnim područjima gospodarstva (poduzetništvo) – neusklađenost obrazovnog sustava i potreba tržišta rada – nedovoljno razvijena turistička ponuda i infrastruktura – neiskorištenost industrijskih zona – nedovoljna prepoznatljivost (brendiranje) turističkih proizvoda i usluga – manjak tradicionalnih poljoprivrednika i eko-proizvodnje – nepopunjene industrijske zone – nekonkurentnost proizvodnog sektora, zastarjele tehnologije – niska razina ulaganja u istraživanje i razvoj – nedovoljna poduzetnička znanja, informatička pismenost i poznavanje stranih jezika – manjak udruživanja u klastere – usitnjenost i nepovezanost poljoprivrednog zemljišta – siva ekonomija – nepovjerenje i nespremnost građana za investiranje

SNAGE	SLABOSTI
<p>Komunalna infrastruktura i okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> – očuvan okoliš – relativno zadovoljavajući sustav vodoopskrbe – doneseni prostorni planovi za sve jedinice lokalne i regionalne samouprave – relativno razvijena županijska i međužupanijska cestovna infrastruktura – relativno zadovoljavajuća plinska mreža – vodni potencijal 	<p>Komunalna infrastruktura i okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> – nefunkcionalnost sustava gospodarenja otpadom – nema sustava nadzora i kažnjavanja za nedopušteno odlaganje otpada – smanjivanje šumskog fonda – porast divljih odlagališta (vodotoci i šume su lokacije divljih odlagališta) – relativno nerazvijena komunalna infrastruktura (sustav vodoopskrbe, plinska mreža, lokalne ceste, javna rasvjeta itd.) – nerazvijena ekološka svijest građana – nedovoljna valorizacija prirodnih resursa kao izvora za razvoj – nedostatak spojnih i obilaznih cesta oko gradskih i većih općinskih središta – nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije (biomasa) – nedovoljno razvijeni sustavi obrane od elementarnih nepogoda – neriješeni imovinsko pravni odnosi i zemljišne knjige – zastarjela željeznička infrastruktura i nezadovoljavajuća dinamika modernizacije – zastarjeli vozni park u javnom prometu koji ugrožava sigurnost stanovnika (autobusi, vlakovi) – neadekvatno razvijen širokopojasni Internet – nije pokrivena cijela Brodsko-posavska županija
<p>Za sve sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stečena znanja i iskustva dionika u provedbi ŽRS-a u pripremi i provedbi projekata financiranih iz sredstava EU-a 	<p>Za sve sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niska razina digitalizacije javnih usluga – ograničene mogućnosti zapošljavanja

PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Za sve sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> – povećana dostupnost EU fondova za financiranje projekata iz ključnih razvojnih sektora – ulaganja u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost – unapređenje postojećih i razvoj novih javnih usluga podržanih informacijsko-komunikacijskom tehnologijom (IKT) – jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva, poduzetničke klime i inicijativa – stvaranje materijalnih i drugih preduvjeta za razvoj obrazovanja, znanstveno-istraživačkog rada povezanog s potrebama gospodarstva i centara kompetencija (područja IKT-a, metalni i drvni sektor te poljoprivreda) – korištenje novih razvojnih pravaca, tema i koncepata te znanja i iskustva iz okruženja za potrebe razvoja (koncept pametnih gradova, zelenih gradova, zelenog gospodarstva i zelenog turizma, srebrna ekonomija, kružno gospodarstvo, bioekonomija, otporni i pruživi gradovi itd.) – jačanje suradnje s drugim županijama na kompleksnim projektima – jačanje međunarodne suradnje, na projektima EU-a i drugim projektima – stavljanje u funkciju imovine u državnom vlasništvu za razvojne iskorake – privlačenje ulagača kroz ostvarenje bolje komunikacije i administrativnih zahtjeva između države i samih ulagača – povećanje konkurentnosti cijena domaćih poljoprivrednih proizvoda na tržištu 	<p>Za sve sektore:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stalne promjene zakona i poreznog sustava – nestabilnost – kašnjenje strategija ‘više razine’ na nacionalnoj razini – stalne promjene u poreznim i drugim sustavima – nepovoljne opcije predfinanciranja i sufinanciranja sredstava iz fondova EU-a – mekana granica s BiH koja omogućuje nekontrolirani unos roba upitne kvalitete i narušava tržišnu utakmicu – opasnost od širenja zaraze i bolesti (BPŽ je dio sanitarne granice EU-a) – veliki trgovački lanci guše male trgovce, obrtnike i poljoprivrednike – posljedice ponovljene pandemije bolesti COVID-19 ili sličnog ugroza na gospodarstvo Županije – nepovjerenje u institucije
<p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvoj novih programa obrazovanja u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom s ciljem povezivanja obrazovnog sustava s tržištem rada RH/EU na svim razinama obrazovanja – podizanje razine kvalitete socijalnih usluga i daljnji razvoj novih kroz korištenje dostupnih sredstava iz ESIF-a i nacionalnih programa – moguće stipendiranje učenika prvih razreda u agro zanimanjima (agrotehničar, agroturist, ekolog, šumar, nutricionist, mehaničar poljoprivredne mehanizacije, poljoprivredni gospodarstvenik, prehrambeni tehničar, veterinar, geodeta) bitnih u budućem nastavku školovanja ili zapošljavanju nakon srednje škole 	<p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – posljedice ponovljene pandemije bolesti COVID-19 ili sličnog ugroza na društvene sektore Županije, a poglavito na zdravstvo, palijativnu skrb i obrazovanje

PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – privlačenje selektivnih stranih ulaganja – rast trendova u povezivanju poljoprivrede, turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti – očuvanje tradicionalnih zanimanja – poticanje neformalnog udruživanja regionalnih turističkih zajednica u svim promotivnim i PR aktivnostima 	<p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zahtjevan komplicirani sustav prijava za fondove EU-a – utjecaj pandemije uzrokovane koronavirusom na razvoj gospodarstva – nedovoljni poticaji/potpore na nacionalnoj razini za poduzetnike početnike – postupci javne nabave nisu prilagođeni poslovanju poduzetnika i previše komplicirani
<p>Komunalna infrastruktura i okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> – mogućnost korištenja intermodalnog transporta (cestovni, željeznički, vodeni) – mogućnost korištenja plovnog puta rijekom Savom pod pretpostavkom da se osigura plovnost (s nacionalne razine) – jačanje prometne infrastrukture i izgradnja sustava navodnjavanja kroz izgradnju kanala Dunav -Sava – uspostava centra za gospodarenje otpadom 	<p>Komunalna infrastruktura i okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> – onečišćenje zraka iz rafinerije u Bosanskom Brodu – česte elementarne nepogode - klizišta, poplave i bujice – klimatske promjene

Najveća snaga Brodsko-posavske županije, prepoznata analizom stanja, su stečena znanja i iskustva dionika u provedbi ŽRS-a u pripremi i provedbi projekata financiranih iz sredstava EU-a, dok su općenite slabosti niska razina digitalizacije javnih usluga te ograničena mogućnost zapošljavanja.

Pozitivni eksterni čimbenici, prilike u svim sektorima BPŽ-a, uključuju povećanu dostupnost fondova EU-a za financiranje projekata iz ključnih razvojnih sektora, ulaganja u obnovljive izvore energije kojima je Brodsko-posavska županija iznimno bogata, kao i ulaganje u energetske učinkovitost, unapređenje postojećih i razvoj novih javnih usluga podržanih IKT-om. Nadalje, jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva, poduzetničke klime i inicijative predstavljaju priliku za smanjivanje „odljeva mozгова“, kao i stvaranje materijalnih i drugih preduvjeta za razvoj obrazovanja, znanstveno-istraživačkog rada povezanog s potrebama gospodarstva i centara kompetencija. Prepoznata je prilika novih razvojnih pravaca, tema i koncepata te znanja i iskustva iz okruženja za potrebe razvoja koju je potrebno iskoristiti, a odnosi se na koncept pametnih gradova, zelenih gradova, zelenog gospodarstva i zelenog turizma, srebrnu ekonomiju, kružno gospodarstvo, bioekonomiju te otporne i pružive gradove. Također, eksterni čimbenici koji mogu pozitivno utjecati na razvoj BPŽ-a uključuju jačanje suradnje s drugim županijama na kompleksnim područjima, kao i jačanje međunarodne suradnje na projektima EU-a i drugim projektima. Ostale prilike u narednom razdoblju za BPŽ proizlaze iz imovine u državnom vlasništvu koju je potrebno staviti u funkciju za postizanje razvojnih iskoraka. Tu su i strani ulagači koje je moguće privući ostvarivanjem bolje komunikacije i administrativnih zahtjeva između države i samih ulagača, te povećanje konkurentnosti cijena domaćih poljoprivrednih proizvoda na tržištu.

Prijetnje s kojima se suočavaju svi sektori Brodsko-posavske županije uključuju stalne promjene zakona, stalne promjene u poreznim i drugim sustavima, odnosno njihova nestabilnost, nepovjerenje u institucije, kašnjenje strategija „više razine“ na nacionalnoj razini, nepovoljne opcije predfinanciranja i sufinanciranja sredstava iz fondova EU-a te struktura gospodarstva RH koju karakteriziraju veliki trgovački lanci koji guše male trgovce, obrtnike i poljoprivrednike. Geografski položaj BPŽ-a razlog je prijetnji koju predstavlja mekana granica s BiH koja omogućuje nekontroliran unos roba upitne kvalitete i narušava tržišnu utakmicu. Također, geografski položaj, odnosno činjenica da je BPŽ dio sanitarne granice EU-a, naglašava opasnost od širenja zaraze i bolesti, a eksterni čimbenik koji može utjecati na gospodarstvo BPŽ-a je i ponovljena pandemija bolesti COVID-19 ili slična ugroza.

Snage društvenih djelatnosti Brodsko-posavske županije predstavljaju brojne organizacije civilnog društva, razvijena obrazovno-odgojna infrastruktura, izgradnja Regionalnog centra kompetentnosti za koji je nositelj projekta Tehnička škola Slavonski Brod, centra kompetentnosti Slavonski Šamac, Sveučilište u Slavskom Brodu, te inovativne udruge i rad s mladima.

Slabosti društvenih djelatnosti na području Županije proizlaze iz neaktivnosti udruga civilnog društva i njihove financijske nestabilnosti, nedostatnih fiskalnih kapaciteta BPŽ-a za aktivniju socijalnu politiku, primjerice deinstitutionalizaciju, socijalne inovacije i slično, kao i pomanjkanja entuzijazma kod stanovnika, poglavito mladih. Interni čimbenici koji utječu na kvalitetu društvenih djelatnosti su i starenje i iseljavanje stanovništva, pogotovo u ruralnim sredinama, depopulacija mladih, nedovoljni i neadekvatni kapaciteti za skrb o starijima i nemoćnima, u prvom redu u ruralnim sredinama, nizak životni standard stanovnika ruralnih područja te ovisnost o socijalnoj pomoći u tim područjima.

Prilike za razvoj društvenih djelatnosti na području BPŽ-a su razvoj novih programa obrazovanja u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom s ciljem povezivanja obrazovnog sustava s tržištem rada RH/EU na svim razinama obrazovanja, te podizanje razine kvalitete socijalnih usluga i daljnji razvoj novih korištenjem dostupnih sredstava iz ESIF-a i nacionalnih programa. Prijetnju društvenim djelatnostima BPŽ-a predstavljaju posljedice ponovljene pandemije bolesti COVID-19 ili slične ugroze na društvene sektore Županije, a poglavito na zdravstvo, palijativnu skrb i obrazovanje.

Interni čimbenici koji opisuju gospodarstvo BPŽ-a, odnosno snage gospodarstva Županije su dostupnost poduzetničke infrastrukture, postojanje poduzetničko-potpornih institucija i njihova dobra geografska raspoređenost, postojeći resursi pogodni za razvoj turizma, postojanje lovišta, bogata kulturna baština i tradicija te prirodni resursi i biološka raznolikost (8 zaštićenih područja na prostoru Županije te velik dio teritorija pokriven projektom NATURA 2000). Gospodarstvo BPŽ-a karakteriziraju i razmjerno niski start-up troškovi, dostupnost sirovina za razvoj bioekonomije, povoljan geografski položaj, postojanje 3 LAG-a s donesenim lokalnim razvojnim strategijama do 2020. i odobrenim financiranjem, te postojanje dvije razvojne agencije.

Slabosti gospodarstva BPŽ-a su manjak poduzetničke klime, nedovoljno subvencioniranje i nedovoljna bespovratna sredstva za otvaranje novih i širenje postojećih gospodarskih subjekata, izostanak sektorskih strateških razvojnih dokumenata u ključnim područjima gospodarstva, neusklađenost obrazovnog sustava i potreba tržišta rada, slaba turistička ponuda i infrastruktura te neiskorištenost turističkih zona. Karakteristike gospodarstva BPŽ-a uključuju i nedovoljnu prepoznatljivost (brendiranje) turističkih proizvoda i usluga, manjak tradicionalnih poljoprivrednika i eko-proizvodnje, nepopunjene industrijske zone, nekonkurentnost proizvodnog sektora, zastarjele tehnologije te niska razina ulaganja u istraživanje i razvoj. Slabosti gospodarstva su i nedovoljna poduzetnička znanja, nedovoljna informatička pismenost i poznavanje stranih jezika, manjak udruživanja u klastere, usitnjenost i nepovezanost poljoprivrednog zemljišta, siva ekonomija te nepovjerenje i nespremnost građana za investiranje.

Prilike razvoja gospodarstva BPŽ-a su privlačenje selektivnih stranih ulaganja, rast trendova u povezivanju poljoprivrede, turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti, očuvanje tradicionalnih zanimanja, aktiviranje postojećih poduzetničkih zona i „brownfield“ područja od faze prostornih planova do faze korištenja, potencijal razvoja zadružnog oblika poslovanja i drugih oblika udruživanja te neformalno udruživanje regionalnih turističkih zajednica u svim promotivnim aktivnostima. Prijetnja iskorištavanju prilika koje se pružaju za razvoj gospodarstva Županije proizlazi iz zahtjevnog i kompliciranog sustava prijave za fondove EU-a.

Snage koje karakteriziraju komunalnu infrastrukturu i okoliš Brodsko-posavske županije su očuvani okoliš, relativno razvijena komunalna infrastruktura, koja se odnosi na sustav vodoopskrbe, plinsku mrežu, lokalne ceste, javnu rasvjetu i slično, relativno zadovoljavajući sustav vodoopskrbe, doneseni prostorni planovi za sve jedinice lokalne i regionalne samouprave. Također, snage sektora u BPŽ-u su i relativno razvijena županijska i međuzupanijska cestovna infrastruktura, relativno zadovoljavajuća plinska mreža te vodni potencijal.

Slabosti u području komunalne infrastrukture i okoliša predstavljaju nefunkcionalnost sustava gospodarenja otpadom, nedostatak sustava nadzora i kažnjavanja za nedopušteno odlaganje otpada, neodrživost reciklažnih

dvorišta, smanjenje šumskog fonda, porast divljih deponija, nedostatan razvijen sustav kanalizacije i odvodnje te nerazvijena ekološka svijest građana. Karakteristike komunalne infrastrukture i okoliša BPŽ-a su i neprepoznatost prirodnih resursa kao izvora za razvoj, nedostatak spojnih i obilaznih cesta oko gradskih i većih općinskih središta, nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije (biomasa), neprepoznatost prirodnih resursa te nedovoljno razvijeni sustavi obrane od elementarnih nepogoda. Slabosti sektora su i neriješeni imovinsko-pravni odnosi i zemljišne knjige, zastarjela željeznička infrastruktura i nezadovoljavajuća dinamika modernizacije, zastarjeli vozni park u javnom prijevozu koji ugrožava sigurnost putnika te neadekvatno razvijen širokopojasni Internet koji ne pokriva cijelu Brodsko-posavsku županiju.

Prilike koje se pružaju sektor komunalne infrastrukture i okoliša su mogućnost korištenja intermodalnog transporta, mogućnost korištenja plovnog puta rijekom Savom pod pretpostavkom da se osigura plovnost s nacionalne razine, jačanje prometnog sustava i izgradnja sustava navodnjavanja kroz kanal Dunav - Sava, te uspostava centra za gospodarenje otpadom.

Prijetnje u sferi komunalne infrastrukture i okoliša uključuju onečišćenje zraka iz rafinerije Bosanski Brod, česte elementarne nepogode koje uključuju klizišta, poplave i bujice te klimatske promjene.

3.2. RAZVOJNE POTREBE

Razvojne potrebe Brodsko-posavske županije proizlaze direktno iz utvrđenih razvojnih ograničenja i ključnih slabosti u svim segmentima razvoja Županije.

Glavne potrebe razvoja gospodarstva i poduzetništva u Županiji su brži rast produktivnosti i profitabilnost gospodarstva, porast poduzetničke aktivnosti te povećanje ulaganja poduzetnika u dugotrajnu imovinu. Potrebno je jačati suradnju gospodarstva sa znanstvenim institucijama, povećati ulaganja u obrazovne programe koji školuju kadrove za potrebe prerađivačke industrije. Također, potrebno je povećati aktivnosti na privlačenju novih ulagača, bilo iz drugih dijelova Republike Hrvatske ili iz inozemstva, kontinuirano podržavati izvozna poduzeća i poticati međusobnu suradnju poduzeća na području izvoza.

Također, potrebno je nastaviti poboljšavati infrastrukturu postojećim poduzetničkim zonama, ojačati kapacitete potpornih poduzetničkih institucija i razviti aktivnu mrežu poduzetničkih potpornih institucija te aktivno poticati i pomagati sudjelovanje poduzetnika u svim potpornim programima.

U prerađivačkoj industriji potrebno je u prvom redu osnaživati produktivnost, a potom i podizati plaće zaposlenika. Razvojne potrebe su vezane uz kontinuirano pomaganje poduzećima u jačanju tehnološke opremljenosti u svim sektorima, a posebno u prerađivačkoj industriji i snažnije poticanje razvoja poduzeća u području informacija i komunikacija, a posebno start-up poduzeća. Za razvoj obrtništva također su neophodne potpore i poticaji.

Među glavnim potrebama za daljnji razvoj poljoprivrede su brzo rješavanje problema raspolaganja poljoprivrednim površinama u državnom vlasništvu, poticanje povećanja preradbenih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, razvoj logističke infrastrukture, poticanje bržeg razvoja povrtlarstva, a posebno plasteničke proizvodnje, ekološke poljoprivrede te povećanje navodnjavanih poljoprivrednih površina.

Potrebno je nastaviti ulaganja u opremanje poslovnih zona i poboljšavanje vještina zaposlenika u potpornim institucijama, posebno glede privlačenja ulaganja.

Ključni čimbenici koji nepovoljno utječu na razvoj društvenih djelatnosti u Brodsko-posavskoj županiji su starenje i iseljavanje stanovništva, pogotovo u ruralnim sredinama. Stoga je ključna potreba u svrhu unapređenja i provedbe županijske demografske politike uvođenje dodatnih mjera radi ublažavanja i zaustavljanja smanjivanja broja stanovnika. Ove mjere obuhvaćaju dodatne pronatalitetne poticaje, potpore za ostanak i povratak ljudi u Županiju, poticaje mladim obiteljima za preseljenje u demografski ugrožena područja i poticaje za doseljavanje mladih obrazovanih ljudi.

Radi povećanja uspješnosti i daljnjih poboljšanja županijske politike socijalne uključenosti i socijalne skrbi nužno je povećavati i poboljšavati smještajne kapacitete za starije i nemoćne te osigurati kapacitete za palijativnu skrb. Potrebno je također proširiti usluge pomoći i njege u kući za starije osobe. Nužno je jačati

dostupnost i kvalitetu usluga za pružanje smještaja psihički oboljelim osobama te osnažiti Obiteljske centre u prevenciji obiteljskog nasilja, ovisnosti o drogi i alkoholu. Radi provedbe učinkovite demografske politike važno je osigurati pomoć i podršku obiteljima s više djece.

U području zdravstva, ključna potreba je jačanje primarne zdravstvene zaštite kroz domove zdravlja i osiguranje ekipiranosti liječnika obiteljske medicine u ruralnim područjima. Potrebno je posebnim mjerama (uključujući obrazovni sustav) nastaviti razvijati zdrave životne navike kod stanovnika svih uzrasta u Županiji. Važno je ujedno izraditi planove djelovanja županijskog zdravstvenog sustava u svrhu pravodobnog i djelotvornog reagiranja u okolnostima pandemije bolesti COVID-19 ili slične moguće ugroze.

U području odgoja i obrazovanja nužna je obnova i/ili izgradnja infrastrukture te opremanje ustanova. U predškolskom odgoju očekuje se uvođenje novih programa, a u osnovnom obrazovanju potrebno je osigurati potreban stručni kadar. U srednjoškolskom i visokom obrazovanju potrebe su vezane za razvoj novih programa obrazovanja radi povezivanja obrazovnog sustava s tržištem rada i daljnje jačanje suradnje gospodarstva i sustava znanosti i obrazovanja, posebice u metalnom i drvnom sektoru te u poljoprivredi. Također, potrebno je poticati obrazovanje za obrtnička zanimanja. Na svim razinama obrazovanja ključno je poticati i jačati digitalnu pismenost, znanja i vještine kao i opremljenost obrazovnih ustanova informacijsko-komunikacijskim tehnologijama.

Posebnim je mjerama potrebno poticati mlade, ali i starije stanovnike Županije na cjeloživotno učenje. Nužno je poticati suradnju Županije u obrazovanju i znanosti s drugim županijama te izvan Republike Hrvatske.

Kulturu je potrebno cjelovito valorizirati kao čimbenik svekolikog razvoja Županije. Trebalo bi naročito poticati razvoj kulturnih i kreativnih industrija, posebno poduzetničke pothvate obrazovanih mladih ljudi. Potrebno je bolje i inovativnije koristiti kulturne manifestacije i kulturnu baštinu za razvoj turizma. Također, uz kulturu, potrebno je poboljšati očuvanje kulturne baštine kao i njezino snažnije promoviranje u Županiji, u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu.

U području **sporta** potrebno je povećavati ulaganja u obnovu i/ili izgradnju nove sportske infrastrukture. Također postoji potreba za osiguranjem stručnog kadra u svrhu provođenja sportskih aktivnosti te poticanja sportske aktivnosti kod osoba s invaliditetom i otežanim kretanjem. Potrebno je promovirati zdrav način života u Županiji jačanjem svijesti o važnosti sporta te pojačati promociju sporta i aktivnog turizma. Sport je neophodno u većoj mjeri koristiti za potrebe osnaživanja razvoja kontinentalnog/ruralnog turizma.

Za razvoj kulture i sporta potrebno je nastaviti povećavati izdvajanja iz proračuna, podržavati istaknute sportske i kulturne udruge u Županiji, te poticati suradnju jedinica lokalne samouprave (JLS) u organizaciji sportskih i kulturnih događanja i manifestacija.

Organizacije civilnog društva u svrhu njihova daljnjeg razvoja trebaju nova znanja i vještine za pripremu i provedbu razvojnih projekata. Za nastavak i jačanje aktivnosti potrebno je poboljšati prostorne kapacitete i omogućiti nabavku suvremene opreme. Posebno je važno poticati sudjelovanje OCD-ova u projektima socijalnog poduzetništva i socijalnih inovacija te poticati njihovo uključivanje u donošenje odluka značajnih za razvoj lokalne zajednice. Potrebno je osnažiti i javno promoviranje značaja djelovanja OCD-ova za razvoj Županije i JLS-ova te jačati suradnju među županijskim udrugama, ali i s onima iz drugih područja RH te iz inozemstvu. Također, treba poticati volonterstvo i promovirati njegovu važnost u društvu.

Zaočuvanje i unapređenje okoliša glavne potrebe su osiguranje većeg stupnja zaštite tla, vode i vegetacije od onečišćenja, povećanje odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u JLS-ovima. Potrebno je izgraditi reciklažna dvorišta, sanirati divlja odlagališta te provoditi mjere obrane od poplava. Također, prirodne resurse bi u razvojnoj politici Županije trebalo razmatrati kao čimbenik održivog razvoja.

U svrhu daljnjeg razvoja **vodne i energetske infrastrukture** potrebno je proširiti vodovodnu mrežu, nadograditi postojeće i izgraditi nove sustave odvodnje, izgraditi uređaje s višim stupnjem pročišćavanja otpadnih voda, povećati plinifikacijske mreže te korištenje obnovljivih izvora energije.

U sektoru **prometa** potrebno je povećati ulaganja za održavanje županijskih i lokalnih cesta i poboljšati prometnu povezanost brdskog dijela Županije. Potrebno je povećati i ulaganja u razvoj internetske širokopolasne

infrastrukture. Također, trebalo bi uložiti više sredstava u izgradnju biciklističke infrastrukture te nastaviti razvoj mreže elektropunjača na području Županije.

Radi unapređenja upravljanja razvojem Brodsko-posavske županije potrebno je jačati transparentnost rada uprave, poticati i omogućiti uključivanje građana kroz participativno upravljanje, osnažiti koordinaciju i suradnju tijela unutar Županije, kao i suradnju s JLS-ovima, ali i s drugim županijama. Potrebno je proširivati upravljačka znanja i vještine zaposlenika u svim županijskim tijelima i nastaviti jačati kapacitete za pripremu i provedbu projekata financiranih iz fondova EU-a i drugih izvora. Treba ujedno razviti sustav praćenja i vrednovanja županijskih i lokalnih razvojnih programa i planova na razini Županije. Za poboljšanje dostupnosti javnih usluga nužno je osigurati porast razine digitalizacije javnih usluga.

Kako bi se ostvarilo unapređenje daljnjeg **prostornog razvoja** Županije potrebno je nastaviti planiranje i održivo korištenje prostora, praćenje stvarnog korištenja i planirane namjene zemljišta te jačati kontrolu urbanizacije. Aktivnosti treba usmjeriti na otklanjanje pritisaka nezakonite gradnje, obnovu i uređenje povijesnih središta gradova i ostalih naselja radi očuvanja karaktera i vrijednosti krajobraza te smanjivane rizika od poplava i klizišta. Također, potrebna je i edukacija djelatnika u tijelima nadležnim za prostorno uređenje radi prilagodbe klimatskim promjenama kroz prostorne planove kao i edukacija građana za aktivno sudjelovanje u procesima prostornog planiranja.

3.3. RAZVOJNI POTENCIJALI

Razvojni potencijal Brodsko-posavske županije najuže je vezan za snage utvrđene u svim ključnim segmentima razvoja Županije.

U segmentu **gospodarskog razvoja** Županije razvojni potencijal vidljiv je kroz kontinuirano višegodišnje poboljšanje poslovanja poduzetnika, povećanje profitabilnosti i zaposlenosti, te rast plaća. Vidljiv je rast uspješnosti poslovanja mikro, malih i srednjih poduzeća, vrlo dobri su poslovni rezultati prerađivačke industrije te je očit porast izvoza. Potencijal se očituje i u mogućnostima za uspješno ulaganje i poslovanje u Županiji, o čemu svjedoče dobri primjeri inozemnih investicija. Prepoznat i značajan razvojni potencijal predstavljaju dugogodišnja tradicija i stručna radna snaga u određenim djelatnostima (metaloprerađivačka industrija) kao i povoljan prometni položaj (željeznica, autocesta).

Razvojni potencijal vidljiv je i u jačanju suradnje visokoobrazovnih institucija s poduzećima i obrtima, iskustvu i kapacitetima potpornih institucija, značajnom broju poduzetničkih zona i primjerima uspješnih ulaganja.

U **poljoprivredi** se razvojni potencijal očituje u povoljnoj strukturi poljoprivrednog zemljišta sa značajnim udjelom gospodarstava s većim poljoprivrednim površinama, porastu iskoristivosti poljoprivrednih površina, povećanju interesa za ekološku proizvodnju te u intenziviranju navodnjavanja.

U drugim djelatnostima, u trgovini, smještaju i ugostiteljstvu te informacijskim i komunikacijskim djelatnostima, dosadašnji trend porasta prihoda predstavlja potencijal za daljnji razvoj.

U području društvenih djelatnosti i Brodsko-posavske županije Županija ima potencijala za demografski rast i razvoj u budućnosti. Raspolaze iskustvom i sposobnostima učinkovitog korištenja EU fondova i drugih izvora za nova zapošljavanje, posebno za mlade i obrazovane ljude. Također, potencijal je i dosadašnja provedba uspješne pronatalitetne politike u nekim JLS-ima, koja se može primjenjivati u području čitave Županije.

U području socijalne uključenosti i usluga socijalne skrbi županijski razvojni potencijal ogleđa se u dosadašnjim iskoracima u porastu razine kvalitete življenja za starije, nemoćne i osobe s posebnim potrebama te u pokretanju i razvoju socijalnih inovacija.

Potencijal za daljnji razvoj zdravstva u Županiji očituje se u dosadašnjem održavanju ekipiranosti zdravstvenih ustanova liječničkim i drugim zdravstvenim kadrom, značajnom smanjenju lista čekanja i u cjelini zadovoljavajućem stanju zdravstvene infrastrukture. Uz to razvija se i integrirani pristup razvoju zdravstva, sporta i obrazovanja kako bi se potaklo usvajanje zdravih navika kod mladih. Županija ima i dobre mogućnosti za razvoj zdravstvenog turizma.

Obrazovanje i znanost su ključni čimbenici razvoja s kojima raspolaže Županija. Važan razvojni potencijal su centri kompetencije u strukovnom obrazovanju i Sveučilište u Slavonskom Brodu, pogotovo njihovi obrazovni programi usmjereni na suradnju s gospodarskim sektorom. Tu su također i dosadašnja ulaganja u obrazovanje na području metalnog, drvnog i poljoprivrednog sektora. Za razvoj konkurentnog gospodarstva ključne su također odlučnost i spremnost Županije za ulaganja u nova razvojna područja (zeleno gospodarstvo, digitalno gospodarstvo, bioekonomija, socijalne inovacije i dr.).

U području **kulture** potencijal predstavlja bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština Županije, mnoštvo raznih manifestacija i događanja tijekom godine koji doprinose očuvanju identiteta i tradicije kao i porast proračunskog izdvajanja za kulturu. Značajan razvojni potencijal su i mogućnosti gospodarskog korištenja kulturne baštine, pokretanje i razvoj kulturnih i kreativnih industrija, posebno za zapošljavanje mladih te razvoj kulturnog turizma.

U **sportu** su razvojni potencijali volja djece, mladih i starijih osoba za uključivanje u sportske aktivnosti, zatim prepoznatljivost Županije po vrhunskim sportašima, integrirani pristup razvoju kroz povezivanje sporta, turizma i kulture kao i mogućnosti za razvoj sportskog turizma. Uz to, rastu proračunska ulaganja u razvoj sporta.

Potencijal za daljnji razvoj OCD-ova su poboljšanje kapaciteta, znanja i vještina kako bi mogli doprinijeti uspješnoj realizaciji Plana razvoja te drugih županijskih planova i programa. Također, potencijal su i OCD-ovi s novim i inovativnim programima rada s mladima.

Potencijal za unapređenje okoliša vidljiv je u očuvanoj i bogatoj prirodnoj baštini i zaštićenim dijelovima prirode, industrijskoj nezagađenosti ruralnih dijelova Županije, planiranoj izgradnji Regionalnog centra za gospodarenje otpadom „Šagulje“ te ulaganjima u ekološku proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.

Potencijal Županije za daljnji razvoj **vodne infrastrukture** izražen je u bogatim obnovljivim zalihama podzemnih voda. S obzirom na energetske infrastrukture potencijal za daljnji razvoj je u dobroj opskrbljenosti stanovništva plinom, u provedbi mjera energetske učinkovitosti i budućem korištenju nacionalnih i programa EU-a za korištenje i ulaganja u obnovljive izvore energije.

U sektoru **prometa** razvojni potencijal predstavlja razvijena cestovna županijska i međužupanijska infrastruktura. Potencijal je i u planiranim infrastrukturnim ulaganjima u Luku Slavonski Brod te u ulaganjima u internetsku širokopojasnu infrastrukturu za digitalno društvo. Značajan potencijal je i u daljnjem razvoju kontejnerskog prometa i u intermodalnom transportu. Također, razvojni potencijal dolazi do izražaja u izgradnji novih i uređenju postojećih biciklističkih staza s popratnim sadržajima.

U području upravljanja razvojem postoji potencijal za zeleni razvoj i rast, razvoj zelenog gospodarstva te za razvoj ruralnog turizma. Potencijal je vidljiv i u postojećim sposobnostima, znanjima, vještinama, iskustvu i dosadašnjim rezultatima regionalnog koordinatora prilikom provedbe razvojnih projekata. Potencijal za unapređenje upravljanja je i dosadašnja dobra povezanost i suradnja županijskih tijela, regionalnog koordinatora i JLS-ova te dobra suradnja s tijelima državne uprave te s drugim županijama. Razvijena je i međunarodna suradnja u pripremi i provedbi razvojnih projekata.

Institucionalni potencijal značajan je kad je riječ o stečenim kapacitetima za pripremu i provedbu projekata financiranih iz fondova EU-a.

Potencijal za daljnji razvoj prostora Županije ogleda se u povoljnom geoprometnom položaju kao i u značajnom udjelu vrijednih prirodnih prostora i gradskih središta te u raspoloživosti zemljišnog i šumskog prostora. Također, potencijal predstavljaju planirani dovoljni prostorni kapaciteti za razvoj naselja i gospodarstva, izrada planova urbane sanacije i revitalizacija *brownfield* prostora. Značajan je i razvojni potencijal koji se odnosi na razvoj gradova i općinskih središta, uređenje ruralnih naselja kao prostora za kvalitetan život i razvoj održivog gospodarstva. Također, očituje se i u održivom korištenju prirodnih vrijednosti i kulturne baštine kao turističke atrakcijske osnove Županije te kroz proaktivan stav prema klimatskim promjenama i ugradnji mjera prilagodbe u prostorne planove.

4. OPIS PRIORITETA JAVNIH POLITIKA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Analizom srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala utvrđena su sljedeća četiri prioritetna područja u okviru kojih će dionici razvoja BPŽ-a težiti unapređenju postojećeg stanja u sljedećem srednjoročnom razdoblju:

Prioritet 1. Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja

Prioritet 2. Demografska revitalizacija, kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj

Prioritet 3. Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva

Prioritet 4. Jačanje konkurentnosti Županije i razvoj potpomognutih područja

Prioritet 1 - Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja

pridonijet će rješavanju izazova poput potrebe jačanja poduzetničke klime, izdašnjeg subvencioniranja i nedovoljnih bespovratnih sredstva za otvaranje novih i širenje postojećih gospodarskih subjekata, izostanka jasnih planova razvoja u ključnim područjima gospodarstva, neusklađenosti obrazovnog sustava i potreba tržišta rada, nedovoljno razvijene turističke ponude i infrastrukture te neiskorištenosti industrijskih zona. Ujedno će se nastojati realizirati potencijal poput dostupnosti poduzetničke infrastrukture, postojanja poduzetničko-potpornih institucija, tradicije u metaloprerađivačkoj industriji te bogate kulturne i prirodne baštine kao resursa za razvoj održivog turizma.

Prioritet će se ostvariti razvojem kreativnog i inovativnog poduzetništva, osiguranjem perspektivnog tržišta rada i zapošljavanja, razvojem znanosti i obrazovanja te održivim korištenjem prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj. Ključne intervencije za daljnji razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja odnose se na poticanje suradnje visokoobrazovnih i znanstveno-istraživačkih institucija s poduzećima i obrtima. Vezane su i za jačanje kulturne inovativnosti u javnom i privatnom sektoru kroz ulaganja u razvoj poduzetničkih zona te promidžbene aktivnosti. Nadalje, intervencije su usmjerene i na poticanje poduzeća na jačanje tehnološke opremljenosti, razvoj tehnologije i znanja i poticanje razvoja poduzeća u djelatnostima s višom dodanom vrijednosti osobito informacijskim i komunikacijskim te na pokretanje i rast start-up poduzeća. Nastojanja su usmjerena i na jačanje, osuvremenjivanje i umrežavanje potpornih poduzetničkih institucija, poboljšavanje vještina zaposlenika u potpornim institucijama i podupiranje sudjelovanja poduzetnika u svim potpornim programima.

Povećanje zaposlenosti i poticanje društvene uključenosti osigurat će se kroz osmišljavanje različitih oblika potpora za zapošljavanje poput potpora za prekvalifikaciju radne snage, potpore za zapošljavanje osoba u riziku od siromaštva / socijalne isključenosti i potpora za programe osposobljavanja i usavršavanja. Kontinuirano će se pratiti i informirati zainteresirana javnost o mogućnostima zapošljavanja, osigurat će se potpore / olakšice za otvaranje poduzeća i/ili novih radnih mjesta te razvoj i provedba programa za poticanje ženskog poduzetništva.

Poticat će se jačanje suradnje gospodarstva, znanosti i obrazovanja, osobito u metalnom, drvnom, poljoprivrednom i IKT sektoru te poticati znanstvena suradnja s drugim županijama i inozemstvom. Unapređivat će se kvaliteta sustava odgoja i obrazovanja kroz nove obrazovne programe i novu infrastrukturu, osigurati uvođenje novih programa za rani i predškolski odgoj, ulagati u izgradnju novih te rekonstrukciju i/ili obnovu i opremanje postojećih objekata, ali i adekvatno opremanje ustanova.

Ujedno će se osigurati jednak pristup obrazovanju kroz dodatne potpore ranjivim skupinama za sprječavanje neuspjeha u školovanju i usmjeravanje u obrazovanje te osiguravanje financijske pomoći putem stipendija, prijevoza, prehrane i radnih materijala osobama slabijeg imovinskog stanja.

Također, poticat će se razvoj selektivnih oblika turizma, ulagati u razvoj i promociju autohtonih turističkih proizvoda BPŽ-a kao i u uvećanje kapaciteta turističkih atrakcija. Ujedno će se poticati održivo upravljanje turističko-ugostiteljskim sadržajima te osnaživati kvaliteta turističkih usluga i proizvoda.

Prioritetom 2 - Demografska revitalizacija, kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj poticat će se ublažavanje slabosti poput starenja i iseljavanja stanovništva, depopulacije mladih, nedovoljnih i neadekvatnih kapaciteta za skrb o starijim i nemoćnima te niskog životnog standarda stanovništva ruralnih područja. Nastojanja će biti usmjerena na osiguranje demografskog rasta i aktivnog življenja, ulaganja u zdravstvenu i socijalnu skrb te u kulturu.

Osigurat će se podrška obiteljima s djecom, poticati kvalitetna i sveobuhvatna zdravstvena zaštita majke i djeteta te fleksibilnog radnog vremena za majke. Nastojanja će, također, biti usmjerena na zaustavljanje iseljavanja mladih omogućavanjem kvalitetnije skrbi o mladim obiteljima s djecom, poticanjem otvaranja radnih mjesta za mlade i obrazovane stanovnike, stambenim zbrinjavanjem mladih obitelji te povećanjem stambenog fonda u javnom vlasništvu za najam mladim obiteljima.

Povećanje dostupnosti i kvalitete usluga u sustavu zdravstvene skrbi ostvarit će se provedbom i održavanjem sustava praćenja i upravljanja kvalitetom zdravstvene zaštite i usluga u zdravstvu te udruživanjem i unapređenjem kvalitete zdravstvenih usluga na svim razinama. Provest će se digitalizacija zdravstvenog sustava i raditi na unapređenju palijativne skrbi. Također će se povećati dostupnost i kvaliteta usluga u sustavu socijalne skrbi, osigurati dostupnost primjerene zdravstvene i socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe te izgraditi, dograditi i opremiti institucije koje pružaju socijalnu skrb.

Opremit će se institucije u kulturi i zaštititi, obnoviti i revitalizirati objekti kulturne baštine te osigurati ulaganja u izgradnju, obnovu, rekonstrukciju i opremanje ustanova u kulturi.

Podrška kulturno umjetničkim programima i radu kulturnih društava omogućiti će jačanje kapaciteta i osnaživanje kulturnih društava i kulturno umjetničkih programa, jačanje svijesti o važnosti kulturno umjetničkih programa i rada kulturnih društava za očuvanje tradicionalnih običaja i identiteta, promoviranje kulturno umjetničkih programa i kulturnih društava, poticanje zapošljavanja u kulturnim djelatnostima i poticanje umrežavanja kulturnih društava kako međusobno tako i s drugim organizacijama civilnog društva.

Razvojni prioritet 3 - Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva usmjeren je na razvoj tradicionalnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije, razvoj bioekonomije i intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije te podizanje energetske učinkovitosti. Predviđen je nastavak ulaganja u razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture kroz privlačenje investicija i promociju BPŽ-a kao privlačne destinacije za gospodarske subjekte, poticanje informatizacije i digitalizacije poslovanja. Također se naglašava poticanje društveno odgovornog poslovanja, poticanje ulaganja u zaštitu i očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije, umrežavanje i promoviranje poduzetničkih aktivnosti koje potiču rast zapošljavanja.

S obzirom na prirodne resurse planira se nastaviti poticati ulaganja u razvoj bioekonomije te ulaganje u izgradnju i opremanje poduzeća/inkubatora/tvornica u poljoprivredi. Ulagać će se u porast produktivnosti i kvalitete poljoprivrednih proizvoda te u razvoj lokalnog tržišta. Pritom će naglasak biti na povećanju preradbenih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, povećanju površine pod ekološkom proizvodnjom, ali i smanjivanje površina koje se tretiraju kemijskim sredstvima. Omogućit će se stavljanje u funkciju zapuštenih poljoprivrednih zemljišta okrupnjavanjem i navodnjavanjem kroz udruživanje poljoprivrednih proizvođača, provedbu komasacije, grupiranje poljoprivrednih zemljišta u veće i/ili pravilnije površine te izgradnju prateće infrastrukture.

Zelena tranzicija kao razvojni prioritet usmjerena je na porast energetske učinkovitosti poticanjem jačanja kapaciteta proizvodnje energije u skladu s potrebama i temeljnim načelima održivog razvoja. Ulagać će se u projekte izrade energetske pregleda i modernizacije javne rasvjete, energetske obnovu javnih zgrada i dr. Također, očekuje se povećanje korištenja obnovljivih izvora energije kroz provedbu mjera poticanja i subvencija za projekte korištenja obnovljivih izvora energije, ulaganje u izgradnju zelenih industrijskih parkova, promoviranje obnovljivih izvora energije i informiranje javnosti o važnosti njihove upotrebe, poticanje korištenja te proizvodnju alternativnih oblika energije poput geotermalne energije, drvne i poljoprivredne biomase.

Za prioritet 4 - Jačanje konkurentnosti Županije i razvoj potpomognutih područja planirani ciljevi uključuju jačanje upravljanja razvojem, razvoj potpomognutih područja kao i jačanje spremnosti na okolišne i sigurnosne izazove. U svrhu realizacije posebnih ciljeva u okviru ovog prioriteta, osnaživat će se suradnja dionika za upravljanje razvojem, jačat će transparentnost rada javne uprave kao i uključivanje građana kroz participativno upravljanje. Također, jačat će digitalizacija na području Županije, uspostaviti će se sustav praćenja i vrednovanja županijskih i lokalnih razvojnih programa i planova te osnaživati suradnja s JLS-ovima kao i međužupanijska suradnja. Također će se ulagati u stjecanje specifičnih znanja za pripremu i provedbu projekata, proširivanje upravljačkih znanja i vještine zaposlenika u županijskim tijelima, poticanje proaktivnog pristupa kod djelatnika u upravi za rješavanje razvojnih problema te u jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu projekata financiranih iz fondova EU-a i drugih izvora. Posebno će se poticati aktivnosti čija je svrha povećanje znanja i vještina organizacija civilnog društva i jačanje njihova doprinosa razvoju zajednice, njihovo sudjelovanje u projektima socijalnog poduzetništva i socijalnih inovacija te promoviranje volonterstva u društvu.

Poticanje intervencija u potpomognutim područjima omogućit će se osiguranjem potpora male vrijednosti za porezne obveznike koji obavljaju djelatnost na tim područjima, osiguranjem potpore malim i srednjim poduzećima (MSP) na potpomognutim područjima putem poticaja, poduzetničke infrastrukture i programa financiranja. Podršku ovim područjima omogućit će i održavanje i modernizacija prometne i komunalne infrastrukture te potpore za izgradnju i opremanje društvene infrastrukture.

Poticanje integriranih teritorijalnih ulaganja omogućit će učinkovitije planiranje i provedbu održivog korištenja prostora, praćenje stvarnog korištenja i planirane namjene zemljišta, obnovu i uređenje povijesnih središta gradova i ostalih naselja radi očuvanja vrijednosti krajobraza. Ujedno će se ulagati u obnovu *brownfield* lokacija i edukaciju djelatnika u tijelima nadležnim za prostorno uređenje a radi prilagodbe klimatskim promjenama te u edukaciju građana za aktivno sudjelovanje u procesima prostornog planiranja.

Poseban značaj i dalje se pridaje jačanju komunalne, prometne i društvene infrastrukture ulaganjem u sustave vodovoda i odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda, izgradnju infrastrukture za gospodarenje otpadom, odvojeno prikupljanje otpada, sanaciju divljih odlagališta i onečišćenih lokacija te edukaciju stanovništva o nastanku, odlaganju i ponovnom korištenju otpada kao sirovine/energenta.

Ulaganje u prometnu infrastrukturu omogućit će povećanje sigurnosti u prometu i kvalitetniju povezanost urbanih i ruralnih središta, ulaganje u javni prijevoz, ulaganje u željeznice, biciklističku infrastrukturu, riječni transport te u poticanje korištenja intermodalnog transporta.

Planira se provedba projekata i aktivnosti ulaganja u društvenu infrastrukturu poput rekonstrukcije i dogradnje društvenih domova različitih namjena, obnove i modernizacije sportskih dvorana, terena, stadiona, parkova, planinarskih domova i skloništa, objekata za slatkovodni ribolov, rekreacijskih zona na rijekama i jezerima, kampova, bazena, uređenja javnih vrtova, parkova i sportskih parkova, te uređenja groblja i mrtvačnica.

Nastaviti će se ulagati u infrastrukturu i dostupnost širokopojasnog interneta u urbanim i ruralnim područjima Brodsko-posavske županije.

Unapređenjem sustava zaštite od elementarnih nepogoda osigurat će se kvalitetan i dobro organiziran sustav civilne zaštite u slučaju pojave mogućih budućih nepogoda kroz aktivnosti ulaganja u projekte akumulacije i retencije, edukativne aktivnosti o mogućnostima zaštite od elementarnih nepogoda i aktivnosti u izvanrednim situacijama, izgradnju i/ili opremanje vatrogasnih domova i spremišta.

5. POPIS POSEBNIH CILJEVA S OPISOM, PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA ISHODA I POPISOM MJERA ZA PROVEDBU

Iz navedenih općih prioritetnih područja, a kao nastavak operacionalizacije strateških ciljeva iz NRS-a 2030 proizlaze posebni ciljevi Plana razvoja Brodsko-posavske županije. Utvrđeni posebni ciljevi povezani su s razvojnim potrebama i potencijalima odgovarajućih područja javnih politika kojima se ostvaruje provedba odgovarajućeg strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja – NRS 2030. Za svaki posebni cilj popisane su odgovarajuće mjere koje su detaljno opisane u Prilogu 3. Plana razvoja Brodsko-posavske županije. Također, odabrani su pokazatelji ishoda iz Biblioteke pokazatelja koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti BPŽ u postizanju utvrđenog posebnog cilja. Odabrani pokazatelji ishoda doprinose ostvarenju ciljane vrijednosti pokazatelja učinka iz NRS-a 2030.

Tablica 3. Strateški okvir razvoja Brodsko-posavske županije

Posebni cilj	Mjere
Prioritet 1. Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja	
Poseban cilj 1. Razvoj kreativnog i inovativnog poduzetništva	Mjera 1.1. Unapređenje poduzetničke klime i infrastrukture
	Mjera 1.2. Poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj
	Mjera 1.3. Jačanje institucionalne podrške poduzetnicima
Posebni cilj 2. Osiguranje perspektivnog tržišta rada i zapošljavanje	Mjera 2.1. Povećanje zaposlenosti i poticanje društvene uključenosti
	Mjera 2.2. Poticanje samozapošljavanja i zapošljavanja
	Mjera 3.1. Poticanje ulaganja u znanost i obrazovanje
Posebni cilj 3. Razvoj znanosti i obrazovanja	Mjera 3.2. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja kroz nove obrazovne programe i novu infrastrukturu
	Mjera 3.3. Osiguranje jednakog pristupa obrazovanju
Posebni cilj 4. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj	Mjera 4.1. Valorizacija i stavljanje u funkciju kulturne i prirodne baštine
	Mjera 4.2. Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma
	Mjera 4.3. Jačanje turističke destinacije
Prioritet 2. Demografska revitalizacija, kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj NRS-a 2030	
Posebni cilj 5. Demografski rast i aktivno življenje	Mjera 5.1. Poticanje pronatalitetne politike
	Mjera 5.2. Zaustavljanje iseljavanja mladih
Posebni cilj 6. Ulaganje u u zdravstvenu i socijalnu skrb	Mjera 6.1. Povećanje dostupnosti i kvalitete usluga u sustavu zdravstvene skrbi
	Mjera 6.2. Povećanje dostupnosti i kvalitete usluga u sustavu socijalne skrbi
Posebni cilj 7. Ulaganja u kulturu	Mjera 7.1. Poticanje ulaganja u infrastrukturu u kulturi
	Mjera 7.2. Podrška kulturno umjetničkim programima i radu kulturnih društava
Prioritet 3. Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva	
Posebni cilj 8. Razvoj klasičnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije	Mjera 8.1. Privlačenje investicija i promocija BPŽ-a kao privlačne destinacije za gospodarske subjekte
	Mjera 8.2. Poticanje informatizacije i digitalizacije poslovanja
	Mjera 8.3. Poticanje društveno odgovornog poslovanja
Posebni cilj 9. Razvoj bioekonomije	Mjera 9.1. Poticanje ulaganja u razvoj bioekonomije
	Mjera 9.2. Ulaganja u porast produktivnosti i kvalitete poljoprivrednih proizvoda te razvoj lokalnog tržišta
	Mjera 9.3. Stavljanje u funkciju zapuštenih poljoprivrednih zemljišta okrupnjavanjem i navodnjavanjem
Posebni cilj 10. Intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije i podizanje energetske učinkovitosti	Mjera 10.1. Porast energetske učinkovitosti
	Mjera 10.2. Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije

Posebni cilj	Mjere
Posebni cilj 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	Mjera 11.1. Ulaganje u sustave vodovoda i odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda
	Mjera 11.2. Razvoj cirkularnog gospodarstva i održivo gospodarenje otpadom
	Mjera 11.3. Ulaganje u cestovni, željeznički i riječni promet
	Mjera 11.4. Ulaganja u društvenu infrastrukturu
	Mjera 11.5. Ulaganje u infrastrukturu i dostupnost širokopojasnog interneta
Prioritet 4. Jačanje konkurentnosti županije i razvoj potpomognutih područja NRS-a 2030	
Posebni cilj 12. Jačanje upravljanja razvojem	Mjera 12.1. Jačanje suradnje dionika u upravljanju razvojem
	Mjera 12.2. Porast znanja i vještina djelatnika u javnoj upravi na korist građana
	Mjera 12.3. Jačanje organizacija civilnog društva
Posebni cilj 13. Razvoj potpomognutih područja i ITU	Mjera 13.1. Poticanje intervencija u potpomognutim područjima
	Mjera 13.2. Poticanje integriranih teritorijalnih ulaganja
Posebni cilj 14. Jačanje spremnosti na okolišne i sigurnosne izazove	Mjera 14.1. Unapređenje sustava zaštite od elementarnih nepogoda
	Mjera 14.2. Jačanje otpornosti na klimatske promjene
	Mjera 14.3. Unaprjeđenje kvalitete zraka, tla i vode

Za svaki posebni cilj popisane su mjere kojima se on ostvaruje. Detaljni opisi mjera s indikativnim popisom aktivnosti, trajanjem, nositeljima provedbe, planiranim financijskim okvirom i pokazateljima rezultata prikazani su u Prilogu 2: Opis mjera.

Posebni cilj 1. Razvoj kreativnog i inovativnog poduzetništva

Ovaj posebni cilj doprinosi porastu poduzetničke aktivnosti na području Brodsko-posavske županije te potiče poboljšanje ukupnih rezultata poslovanja poduzetnika putem poticanja ulaganja u istraživanje i razvoj, poboljšanje poduzetničke infrastrukture te jačanje institucionalne podrške poduzetnicima. Planirani cilj će se ostvariti pripremom projekata koji će se kandidirati na natječaje središnjih državnih tijela te provedbom programa koji se primarno financiraju putem fondova Europske unije, iz proračuna BPŽ-a i jedinica lokalne samouprave s područja BPŽ-a. Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 24.722.000,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.4.04 Srednja i mala poduzeća, % ukupnog broja poduzeća

OI.02.4.20 Udio poduzeća s inovacijskim proizvodima

OI.02.9.40 Prodaja inovacija koje su nove na tržištu i nove u poduzećima

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 1. Razvoj kreativnog i inovativnog poduzetništva	Mjera 1.1. Unapređenje poduzetničke klime i infrastrukture Mjera 1.2. Poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj Mjera 1.3. Jačanje institucionalne podrške poduzetnicima
---	---

Posebni cilj 2. Osiguranje perspektivnog tržišta rada i zapošljavanje

Ovaj posebni cilj svojim ostvarenjem doprinosi razvoju novih programa obrazovanja radi povezivanja obrazovnog sustava s tržištem rada u Brodsko-posavskoj županiji, Republici Hrvatskoj i na području Europske unije. Ostvarenje posebnog cilja dovest će do povećanja zaposlenosti, društvene uključenosti i samozapošljavanja.

Brodsko-posavska županija bilježi znatno lošiju situaciju na tržištu rada u odnosu na prosjek Republike Hrvatske te se prema stopi zaposlenosti nalazi na 17. mjestu među županijama. Iako je u Županiji u posljednjih pet godina zabilježeno smanjenje stope nezaposlenosti, ono je tek djelomično povezano s povećanjem gospodarske

aktivnosti i otvaranjem radnih mjesta, a u većoj je mjeri posljedica migracija, odnosno iseljavanja radno aktivnog stanovništva. Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja trenutno nije predviđen.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

IO.02.13.05. Zaposlenost prema dobi, ekonomskoj aktivnosti I NUTS 2 regionalnoj razini

Mjere pomoću kojih će se posebni cilj realizirati su sljedeće:

Posebni cilj 2. Osiguranje perspektivnog tržišta rada i zapošljavanje	Mjera 2.1. Povećanje zaposlenosti i poticanje društvene uključenosti Mjera 2.2. Poticanje samozapošljavanja i zapošljavanja
--	--

Posebni cilj 3. Razvoj znanosti i obrazovanja

Ovaj posebni cilj odnosi se na ulaganja u unapređenje sustava znanosti i obrazovanja, posebno u pogledu povezanosti s potrebama gospodarstva, osiguravanja jednake dostupnosti obrazovnih programa te sprječavanja ranog napuštanja školovanja.

Brodsko-posavska županija u području znanosti i obrazovanja karakteriziraju dobro razvijena obrazovno-odgojna infrastrukturna osnova, uspostavljeni centri kompetencija u strukovnom obrazovanju te spremnost i odlučnost Županije za ulaganja u nova znanstveno-obrazovna područja u skladu s ključnim razvojnim trendovima (zeleno, digitalno, bioekonomija, socijalne inovacije i drugo).

Ukupni financijski okvir za provedbi ovog posebnog cilja je 2.710.718.076,77 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

01.02.2.34 Izdaci za obrazovanje u BDP-u

01.02.4.12 Izdaci za istraživanje i razvoj u BDP-u

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 3. Razvoj znanosti i obrazovanja	Mjera 3.1. Poticanje ulaganja u znanost i obrazovanje Mjera 3.2. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja kroz nove obrazovne programe i novu infrastrukturu Mjera 3.3. Osiguranje jednakog pristupa obrazovanju
--	--

Posebni cilj 4. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj

Ovaj posebni cilj osigurava korištenje prirodnog i kulturnog bogatstva Brodsko-posavske županije za potrebe ostvarivanja održivog turizma i gospodarskog rasta. Interes za ruralnim, ekološkim i kulturnim turizmom i dalje neprestano raste te se ovim posebnim ciljem žele pojačati komparativne prednosti koje BPŽ ima temeljem bogate prirodne i kulturne baštine.

Bogatstvo prirodne i kulturne materijalne i nematerijalne baštine u Županiji otvara mogućnosti gospodarskog korištenja kulturne i prirodne baštine, razvoja kulturnih i kreativnih industrija, daljnjeg, korištenja programa EU-a za razvoj kulture i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine, kao i mogućnost razvoja sportskog, ruralnog, kulturnog i zdravstvenog turizma.

Ukupni financijski okvir za provedbi ovog posebnog cilja je 18.939.952,25 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

IO.02.8.17 Noćenja u turističkim smještajnim objektima

Slijede mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj:

Posebni cilj 4. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj	Mjera 4.1. Valorizacija i stavljanje u funkciju kulturne i prirodne baštine Mjera 4.2. Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma Mjera 4.3. Jačanje turističke destinacije
--	---

Posebni cilj 5. Demografski rast i aktivno življenje

Ovaj posebni cilj osigurava zaustavljanje negativnog trenda gubitka i starenja stanovništva na području Brodsko-posavske županije poticanjem pronatalitetne politike i zaustavljanjem iseljavanja mladih.

Uvođenjem ovog posebnog cilja stvaraju se mogućnosti za smanjenje, odnosno preokret negativnog demografskog trenda, prvenstveno korištenjem mjera nacionalne demografske politike, ali i učenjem na primjerima dobre prakse u provedbi uspješne pronatalitetne politike u pojedinim JLS-ovima koji se mogu primjenjivati na području cijele Županije. Također, BPŽ ima iskustvo i sposobnost učinkovitog korištenja fondova EU-a i drugih izvora za novo zapošljavanje, posebno mladih i obrazovanih ljudi, kao i za poboljšanje kvalitete življenja u Županiji, osobito u njezinim ruralnim dijelovima.

Ukupni financijski okvir za provedbi ovog posebnog cilja je 910.000,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

IO.02.3.64 Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 5. Demografski rast i aktivno življenje	Mjera 5.1. Poticanje pronatalitetne politike Mjera 5.2. Zaustavljanje iseljavanja mladih
---	---

Posebni cilj 6. Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu skrb

Ovim se posebnim ciljem osigurava poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih i socijalnih usluga putem socijalnog uključivanja, unapređenja i modernizacije sustava zdravstvene zaštite i sustava socijalne skrbi.

Zdravstveni sustav Brodsko-posavske županije obuhvaća opremljene zdravstvene ustanove, liječnički i drugi zdravstveni kadar, kao i relativno dobro stanje zdravstvene infrastrukture, što je cilj održati i u narednom razdoblju.

Na području Županije postignuta je visoka razina kvalitete življenja za starije, nemoćne i ljude s posebnim potrebama. Pokretanje i razvoj socijalnih inovacija te sposobnosti za korištenje fondova EU-a dodatno će unaprijediti županijsku socijalnu politiku.

Ukupni financijski okvir za provedbi ovog posebnog cilja je 5.110.446.057,60 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

IO.02.05.53 bruto investicije materijalnu I nematerijalnu imovinu u području "Djelatnosti zdravstvene zaštite I socijalne skrbi"

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 6. Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu skrb	Mjera 6.1. Povećanje dostupnosti i kvalitete usluga u sustavu zdravstvene skrbi Mjera 6.2. Povećanje dostupnosti i kvalitete usluga u sustavu socijalne skrbi
--	--

Posebni cilj 7. Ulaganja u kulturu

Ovaj je posebni cilj usmjeren na očuvanje i daljnje osnaživanje bogate materijalne i nematerijalne kulturne baštine Brodsko-posavske županije putem ulaganja u poboljšanje infrastrukture u kulturi te podržavanja i daljnjeg osnaživanja kulturno umjetničkih programa i rada kulturnih društava.

Značajan i nedovoljno iskorišten razvojni potencijal na području BPŽ-a su mogućnosti gospodarskog korištenja kulturne baštine te razvoj kulturnih i kreativnih industrija, a što je od posebnog značaja za zapošljavanje mladih te za razvoj kulturnog turizma. Također, postoje mogućnosti za intenziviranje

korištenja programa i fondova EU-a za razvoj kulture i održivo gospodarsko korištenje kulturne baštine.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 199.312.381,05 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.8.26 Udio zaposlenih u kulturnim djelatnostima u ukupnom broju zaposlenih

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 7. Ulaganja u kulturu	Mjera 7.1. Poticanje ulaganja u infrastrukturu u kulturi Mjera 7.2. Podrška kulturno umjetničkim programima i radu kulturnih društava
---------------------------------------	--

Posebni cilj 8. Razvoj klasičnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije

Osmi po redu, posebni cilj osigurava uvođenje održivog, zelenog i digitalnog poslovanja u sve tradicionalne grane gospodarstva putem privlačenja investicija i promocije Brodsko-posavske županije kao privlačne destinacije za gospodarske subjekte, poticanje informatizacije i digitalizacije poslovanja te poticanje društveno odgovornog poslovanja.

Zelena i digitalna tranzicija predstavljaju budućnost poslovanja koja će se ostvariti prelaskom na čistu energiju, poticanjem zelenih i plavih ulaganja, dekarbonizacijom zgrada, razvojem kružnog gospodarstva, jačanjem samodostatnosti u proizvodnji hrane, razvojem bioekonomije te očuvanjem i obnovom ekosustava i bioraznolikosti. Cilj će se ostvariti provedbom mjera kojima se potiče zelena i digitalna tranzicija.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 62.507.375,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.7.15 Poduzeća koja zapošljavaju IKT stručnjake

OI.02.4.22 Udio inovativnih poduzeća koja su uvela inovacije za dobrobit okoliša

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 8. Razvoj klasičnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije	Mjera 8.1. Privlačenje investicija i promocija BPŽ- kao privlačne destinacije za gospodarske subjekte Mjera 8.2. Poticanje informatizacije i digitalizacije poslovanja Mjera 8.3. Poticanje društveno odgovornog poslovanja
--	---

Posebni cilj 9. Razvoj bioekonomije

Ovim se posebnim ciljem potiču ulaganja u razvoj bioekonomije, ulaganja u porast produktivnosti i kvalitete poljoprivrednih proizvoda i razvoj lokalnog tržišta te stavljanje u funkciju zapuštenih poljoprivrednih zemljišta okrupnjavanjem i navodnjavanjem.

Bioekonomija je prepoznata u svijetu kao bitan stup ekonomskog razvoja, a svijest o njezinoj važnosti širi se i u RH. Zbog svojih obilježja, prvenstveno bogatstva prirodnim resursima, Brodsko-posavska županija ima velik potencijal za razvoj bioekonomije odnosno za zeleni rast i razvoj te za razvoj zelenog gospodarstva. Ostale komparativne prednosti BPŽ-a u razvoju bioekonomije su povoljna struktura poljoprivrednog zemljišta sa značajnim udjelom gospodarstava s većim poljoprivrednim površinama, pozitivni pomoci poslovanja u poljoprivredi odnosno porast iskoristivosti poljoprivrednih površina, povećanje proizvodnje pojedinih tradicionalnih i netradicionalnih kultura, kao i povećanje interesa i ulaganja u ekološku proizvodnju, uzgoj slatkovodne ribe te intenziviranje navodnjavanja.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 194.396.528,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

IO.02.12.79 udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP -u županije

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 9. Razvoj bioekonomije	Mjera 9.1. Poticanje ulaganja u razvoj bioekonomije Mjera 9.2. Ulaganja u porast produktivnosti i kvalitete poljoprivrednih proizvoda te razvoj lokalnog tržišta Mjera 9.3. Stavljanje u funkciju zapuštenih poljoprivrednih zemljišta okrupnjavanjem i navodnjavanjem
--	--

Posebni cilj 10. Intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije i podizanje energetske učinkovitosti

Desetim po redu, posebnim ciljem usmjeravat će se razvoj BPŽ-a prema načelima održivog razvoja, korištenju prirodnih resursa i učinkovitom gospodarenju putem porasta energetske učinkovitosti i povećanja korištenja obnovljivih izvora energije.

Zahvaljujući svom položaju, Brodsko-posavska županija ima izražen potencijal za korištenje određenih oblika obnovljivih izvora energije. Komparativne prednosti BPŽ-a su povoljni uvjeti i resursi za korištenje obnovljivih izvora energije (biomasa), dosadašnje iskustvo i korištenje nacionalnih i programa EU-a za ulaganja i korištenje obnovljivih izvora energije.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 111.113.688,55 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.6.40 Udio obnovljive energije u bruto finalnoj potrošnji energije

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 10. Intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije i podizanje energetske učinkovitosti	Mjera 10.1. Porast energetske učinkovitosti Mjera 10.2. Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije
--	---

Posebni cilj 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture

Ovim se posebnim ciljem osigurava uspostava bolje kvalitete javne infrastrukture radi poboljšanja kvalitete života putem ulaganja u sustave vodovoda i odvodnje te pročišćavanje otpadnih voda, razvoja cirkularnog gospodarstva i održivog gospodarenja otpadom, ulaganja u cestovni, željeznički i riječni promet, ulaganja u društvenu infrastrukturu te ulaganja u infrastrukturu i dostupnost širokopojasnog Interneta.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 314.070.000,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.6.63 Investicije u zaštitu okoliša

OI.02.6.65 Ostvareni gubici u vodovodnoj mreži

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	Mjera 11.1. Ulaganje u sustave vodovoda i odvodnje te pročišćavanja otpadnih voda Mjera 11.2. Razvoj cirkularnog gospodarstva i održivo gospodarenje otpadom Mjera 11.3. Ulaganje u cestovni, željeznički i riječni promet Mjera 11.4. Ulaganje u društvenu infrastrukturu Mjera 11.5. Ulaganje u infrastrukturu i dostupnost širokopojasnog interneta
---	--

Posebni cilj 12. Jačanje upravljanja razvojem

Ovim se posebnim ciljem osigurava razvoj učinkovitog i djelotvornog pravosuđa, javne uprave i upravljanja državnom imovinom kao i omogućavanje kvalitetnog življenja kroz jačanje suradnje dionika u upravljanju razvojem, porast znanja i vještina djelatnika u javnoj upravi te jačanje organizacija civilnog društva na području Županije.

Suradnja županijskih tijela i regionalnog koordinatora je vrlo razvijena, kao što je to i međunarodna suradnja u pripremi i provedbi razvojnih projekata. Za predstojeće razdoblje značajno je daljnje osnaživanje participativne vladavine, uključivanje relevantnih dionika u pripremu i provedbu ključnih županijskih projekata, daljnje poboljšanje kapaciteta, znanja kao i doprinos uspješnoj realizaciji Plana razvoja Županije.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 417.838.311,67 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 12. Jačanje upravljanja razvojem	Mjera 12.1. Jačanje suradnje dionika u upravljanju razvojem Mjera 12.2. Porast znanja i vještina djelatnika u javnoj upravi na korist građana Mjera 12.3. Jačanje organizacija civilnog društva
--	---

Posebni cilj 13. Razvoj potpomognutih područja + ITU

Posebni cilj 13 osigurava ravnomjeran razvoj svih dijelova BPŽ-a putem poticanja intervencija u potpomognutim područjima te kroz poticanje integriranih teritorijalnih ulaganja.

Brodsko-posavska županija karakteriziraju povoljan položaj dvaju gradskih sjedišta, dovoljni prostorni kapaciteti za razvoj naselja i gospodarstva, izrada planova urbane sanacije i revitalizacija brownfield prostora te proaktivan stav prema klimatskim promjenama. Spomenuta obilježja osnova su za razvoj gradova i općinskih središta te za uređenja ruralnih naselja kao prostora koji je pretpostavka za kvalitetan život, razvoj održivog gospodarstva te održivog korištenja prirodnih vrijednosti i kulturne baštine.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 18.880.000,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.13.09 Stanovništvo koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 13. Razvoj potpomognutih područja + ITU	Mjera 13.1. Poticanje intervencija u potpomognutim područjima Mjera 13.2. Poticanje integriranih teritorijalnih ulaganja
---	---

Posebni cilj 14. Jačanje spremnosti na okolišne i sigurnosne izazove

Posljednji posebni cilj treba osigurati pravovremenu reakciju na okolišne i sigurnosne izazove koji stoje pred BPŽ-om putem unapređenja sustava zaštite od elementarnih nepogoda, jačanja otpornosti na klimatske promjene te unapređenja kvalitete zraka, tla i vode.

Položaj na kojem je smještena Brodsko-posavska županija, ravničarski dio uz rijeku Savu znači da je podložna elementarnim nepogodama odnosno čestim poplavama, ali i smanjenom kvalitetom zraka, tla i vode. Kroz pravovremene i djelotvorne reakcije na sve izazove koji su pred Županijom, ovim će se posebnim ciljem osnaživati stabilnost ekosustava i očuvanje prirodnog bogatstva Županije za današnje i buduće generacije.

Ukupni financijski okvir za provedbu ovog posebnog cilja je 17.176.500,00 kn.

Pokazatelji ishoda za posebni cilj:

OI.02.10.30 Broj požara na 10.000 stanovnika

Mjere pomoću kojih će se realizirati posebni cilj su sljedeće:

Posebni cilj 14. Jačanje spremnosti na okolišne i sigurnosne izazove	Mjera 14.1. Unapređenje sustava zaštite od elementarnih nepogoda Mjera 14.2. Jačanje otpornosti na klimatske promjene Mjera 14.3. Unapređenje kvalitete zraka, tla i vode
---	---

6. TERMINSKI PLAN PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKTA

U terminskom planu provedbe strateških projekata navedeno je 9 strateških projekata koji će se provoditi u razdoblju od 2022. do 2027 godine i dulje. Ovi projekti važni su za razvoj Brodsko-posavske županije te izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva utvrđenih u Planu razvoja.

Strateški projekti podijeljeni su na one koji su u nadležnosti BPŽ-a i povezanih tijela – 5 projekata, te na projekte koji su važni za BPŽ, ali čija provedba nije u direktnoj nadležnosti Županije – 4 projekta.

U tablicama koje slijede za svaki strateški projekt naznačeni su nazivi, kratak opis, informacija o nositelju i lokaciji provedbe, podatci o planiranim rokovima početka i završetka provedbe, ukupna procijenjena vrijednost projekta i planirani izvor financiranja.

Tablica 4. Terminski plan provedbe strateških projekata Brodsko-posavske županije i povezanih tijela

PC 3. Razvoj znanosti i obrazovanja	
Strateški projekt: Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja kroz ulaganje u infrastrukturu i uvođenje jednosmjenske nastave u osnovne i srednje škole	
Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja kroz ulaganje u infrastrukturu i uvođenje jednosmjenske nastave u osnovne i srednje škole uključuje slijedeće projekte :	
<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i dogradnja određenih škola s područja BPŽ-a u kojima će biti omogućena jednosmjenska nastava • Izgradnja i opremanje Edukacijsko-demonstracijskog inteligentnog centra u Slavonskom Brodu (EDI CENTAR) u sklopu Industrijsko-obrtničke škole koja u sebi sadrži sve najnovije i najmodernije pametne sustave za upravljanje zgradom dok je naglasak na korištenju obnovljivih izvora energije • Projekt Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma • Projekt Centar strukovne izvrsnosti u bioekonomiji • Projekt Regionalni centar kompetentnosti „Slavonika 5.0“ i „Slavonika 5.1.“ koji se odnose na dogradnju Tehničke škole u Slavonskom Brodu te na stručno usavršavanje i opremanje 	
Nositelj: Brodsko-posavska županija	Lokacija: Brodsko-posavska županija
Datum početka provedbe: 1/2022.	Datum završetka provedbe: 12/2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 400.000.000,00 kn	
Sufinanciranje od strane BPŽ: 60.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a, nacionalna sredstva, proračun Županije	
PC 6. Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu skrb	
Strateški projekt: Ulaganje u unapređenje sustava zdravstvene zaštite na području BPŽ-a	
Ulaganje u unapređenje sustava zdravstvene zaštite na području BPŽ-a projekt je cjelokupnog unapređenja koje uključuje projekte obnove/rekonstrukcije/dogradnje dijelova Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ u Slavonskom Brodu i Opće bolnice u Novoj Gradiški, kao i njihovo opremanje u potrebnim segmentima. Također, zdravstvena će se zaštita unaprijediti izgradnjom nove zgrade Hitne medicine BPŽ-a, kao i opremanjem Zavoda za hitnu medicinu BPŽ-a. Izgradnja centra za hitnu i interventnu medicinu, Heliobaze + heliodroma, Simulacijsko-edukacijskog centra za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama.	
Nositelj: Brodsko-posavska županija	Lokacija: Brodsko-posavska županija
Datum početka provedbe: 1/2022.	Datum završetka provedbe: 12/2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 484.780.000,00 kn	
Sufinanciranje od strane BPŽ: 72.717.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a, nacionalna sredstva, proračun Županije	

PC 9. Razvoj bioekonomije

Strateški projekt:

Izgradnja sustava navodnjavanja za cjelokupno područje BPŽ-a

Povećanje kvalitete korištenja područja u poljoprivredne svrhe, poticanje konkurentnosti poljoprivrede i zadržavanje stanovništva u ruralnom području koje uključuje izgradnju sustava navodnjavanja Orubica i Biđ. Predviđeni datum završetka izgradnje sustava Orubica je 12/2021, a u planu je još ugovaranje ugradnje piezometara te troškovi ishođenja uporabne dozvole.

Bruto površina područja obuhvata sustava navodnjavanja Biđ iznosi 1.190 ha. Neto poljoprivredne površine predviđene za navodnjavanje zauzimaju 1.083 ha, a prestali dio od 107 ha otpada na vodene površine, putove i šume. Buduće područje navodnjavanja prostire se između kanala Biđ na jugu i sjeveru za potrebe poljoprivrednika s područja općine Vrpolje u naselju Čajkovci, a dio u općini Donji Andrijevi te općini Velika Kopanica, naselju Divoševci.

Nositelj: Brodsko-posavska županija

Lokacija: Brodsko-posavska županija

Datum početka provedbe: 06/2020.

Datum završetka provedbe: 12/2030.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 60.000.000,00 kn

Sufinanciranje od strane BPŽ: 9.000.000,00 kn

Planirani izvori financiranja: Proračun BPŽ-a, Državni proračun, Hrvatske vode, fondovi EU-a

PC 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture

Strateški projekt:

Regionalni centar za gospodarenje otpadom (RCGO) Šagulje

Izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u svrhu održivog gospodarenja otpadom u području cijele Brodsko-posavske županije. Izgradnja postrojenja za obradu miješanog komunalnog otpada za područje Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i dijela Sisačko-moslavačke županije. U tijeku je provedba projekta Izrade studijsko-projektne dokumentacije za Regionalni centar za gospodarenje otpadom Šagulje. Vrijednost projekta iznosi 15.000.000,00 kn. Provedba projekta traje 36 mjeseci, odnosno 17.07.2018. – 15.07.2022.

Projekt uključuje usluge izrade studijsko-projektne dokumentacije za izgradnju RCGO Šagulje, dokumentaciju za pretovarne stanice, dokumentaciju za potrebe nabave te samu izgradnju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Šagulje.

Nositelj: Regionalni centar za gospodarenje otpadom Šagulje d.o.o.

Lokacija: BPŽ, PSŽ, SMŽ

Datum početka provedbe: 1/2023.

Datum završetka provedbe: 10/2026.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 247.887.040,00 kn

Sufinanciranje od strane BPŽ: 37.183.056,00 kn

Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a, nacionalni proračun, proračuni županija

Tablica 5. *Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj Brodsko-posavske županije čija provedba nije u nadležnosti Županije*

PC 3. Razvoj znanosti i obrazovanja	
Strateški projekt: Infrastrukturni razvoj Sveučilišta u Slavanskom Brodu	
Izgradnja nove, jedinstvene zgrade Sveučilišta u Naselju Andrija Hebrang u Slavanskom Brodu te njezino opremanje obrazovnom i znanstvenom opremom. Projektne aktivnosti uključuju: Pripremu tehničke dokumentacije te pripremu i provedbu postupaka javne nabave, Izgradnju i funkcionalno opremanje zgrade Sveučilišta Slavanskog Broda, Unapređenje provedbe postojećih studijskih programa iz STEM područja, Izradu novog studijskog programa i/ili programa cjeloživotnog obrazovanja vezanog za sadržaj Europskog zelenog plana te Organizaciju okruglog stola „Klimatska neutralnost EU-a 2050“.	
Nositelj: Sveučilište u Slavanskom Brodu	Lokacija: Slavonski Brod
Datum početka provedbe: 1/2022.	Datum završetka provedbe: 1/2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 500.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: NPOO (C3.2. R1-I2 Jačanje institucionalnih kapaciteta sveučilišta i znanstvenih instituta za inovacije)	
PC 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	
Strateški projekt: Izgradnja infrastrukture u Luci Slavonski Brod	
Nadogradnjom infrastrukture i razvojem lučkih usluga povećat će se propusnost luke, proširiti gospodarske aktivnosti regije i povećati kapaciteti luke. Ulaganje će doprinijeti postignućima transeuropske prometne mreže, a izgrađena infrastruktura omogućit će poboljšan pretovar roba u cestovnom, željezničkom i riječnom prometu. Samim time povećat će se i ukupni kapaciteti koridora Rajna - Dunav kojem luka Slavonski Brod pripada te će se potaknuti razvoj unutarnje riječne plovidbe. U pripremi je izgradnja terminala za tekuće terete, terminala za skladištenje i pretovar gotovih naftnih proizvoda, terminala za opasne terete, terminala namijenjenog za opskrbu plovila pogonskim gorivom, nastavak izgradnje industrijskog kolosijeka, spajanje istočnog dijela lučkog područja s koridorom X i izgradnja manjeg brodogradilišta za popravak riječnih plovila te nabava i ugradnja dizalice za podizanje i spuštanje manjih riječnih plovila u svrhu servisiranja i popravljanja	
Nositelj: Lučka uprava Slavonski Brod	Lokacija: Slavonski Brod
Datum početka provedbe: 1/2022.	Datum završetka provedbe: 12/2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 450.000.000,00 kn	
Planirani izvori financiranja: fondovi EU-a, državni proračun, koncesionari	
PC 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	
Strateški projekt: Brod 2	
Projekt obuhvaća ulaganja u sustav javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području aglomeracije Slavonski Brod, Garčin, Brodski Stupnik, Donji Andrijevi u svrhu ispunjavanja uvjeta Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ) i Direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (98/83/EZ). Projektne aktivnosti uključuju: Izgradnju sustava vodoopskrbe ukupne dužine 48.863 m, dvije crpne stanice, 18 čvorišta, 4.146 priključaka za 10.747 stanovnika; Izgradnju sustava odvodnje ukupne dužine 146.952 m, 27 novih objekata sustava (crpne stanice, mjerna mjesta, preljevi), 19 rekonstrukcija i opremanja postojećih objekata, izrada 10.953 priključka za 29.852 stanovnika; Nabavu opreme za održavanje sustava vodoopskrbe i odvodnje; Troškove nadzora, vođenja projekta, promidžbe i vidljivosti.	
Nositelj: Vodovod d.o.o. Slavonski Brod	Lokacija: Brodsko-posavska županija
Datum početka provedbe: u pripremi	Datum završetka provedbe: u pripremi
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 500.225.522,00 kn	
Planirani izvori financiranja: OPKK	

PC 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture

Strateški projekt:

Brod 3

Projektom je predviđena izgradnja vodoopskrbe i odvodnje u preliminarnim aglomeracijama Lužani, Oriovac, Vrpolje, Beravci, Velika Kopanica, Gundinci, Sikirevci i Slavonski Šamac. Projektne aktivnosti uključuju: Izgradnju sustava vodoopskrbe ukupne dužine 25.222 m, 3.226 priključaka za 8.388 stanovnika; Izgradnju sustava odvodnje ukupne dužine 139.160 m; Izradu 14.090 priključka za 36.636 stanovnika.

Nositelj: Vodovod d.o.o. Slavonski Brod

Lokacija: Brodsko-posavska županija

Datum početka provedbe: 1/2022.

Datum završetka provedbe: 5/2026.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 507.713.000,00 kn

Planirani izvori financiranja: Nacionalni plan oporavka i otpornosti (Next Generation EU)

PC 11. Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture

Strateški projekt:

Istočna vezna cesta + produžena Svačićeva u Slavonskom Brodu + Južna obilaznica – faza II

Projekt uključuje: Izgradnja spoja sjeverne vezne ceste i izgradnja istočne vezne ceste - spoj do Luke Brod, poslovnih zona Bjeliš.

- Izgradnja spoja Svačićeve ulice s istočnom veznom cestom,
- Nastavak izgradnje od industrijskog parka prema RCGO-u

Nositelj: Brodsko-posavska županija

Lokacija: Brodsko-posavska županija

Datum početka provedbe: 2022.

Datum završetka provedbe: 2025.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 154.900.000,00 kn

Planirani izvori financiranja: prijedlog u pripremi

Tablica 6. Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj Brodsko-posavske županije

Naziv projekta / Godina trajanja	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Infrastrukturni razvoj Sveučilišta u Slavonskom Brodu (PC 1.3.)							
Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja (PC 1.3.)							
Ulaganje u unapređenje sustava zdravstvene zaštite (PC 2.2.)							
Izgradnja sustava navodnjavanja za cjelokupno područje BPŽ-a (PC 3.2.)	2020.						završetak 2030.
Regionalni centar za gospodarenje otpadom (RCGO Šagulje) (PC 3.4.)							
Istočna vezna cesta, produžena Svačićeva u Slavonskom Brodu, Južna obilaznica: faza II (PC3.4.)							
Izgradnja infrastrukture u Luci Slavonski Brod							
Brod 2 (PC 3.4.)							
Brod 3 (PC 3.4.)							

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom

KLASA: 351-03/21-05/03
URBROJ: 517-05-1-1-21-2

Zagreb, 17. kolovoza 2021.

LJILJA
2047

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA
21781 BROSARJEVA ULICA, GRADITELJSTVO,
INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA OKOLIŠA, SLAVONSKI BROD

23. 08. 2021	
351-02/21-01/19	Ustroj. jed. 03
517-21-02	Pril. Vrij.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za graditeljstvo,
infrastrukturu i zaštitu okoliša
Petra Krešimira IV. br. 1
35000 Slavonski Brod

PREDMET: Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš za Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. do 2027. godine
– mišljenje, daje se

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) zaprimila je zahtjev (KLASA: 351-02/21-01/19; URBROJ: 2178/1-03-02/5-21-01) za mišljenjem temeljem članka 66. stavka 1. Zakona o zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18; dalje u tekstu: Zakon) o potrebi provedbe postupka strateške procjene utjecaja na okoliš za Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu: Plan razvoja). Uz zahtjev je dostavljen ispunjeni Obrazac o ocjeni o potrebi strateške procjene na okoliš iz Priloga II. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17; dalje u tekstu: Uredba) te tablični pregled realizacije strateških projekata planiranih Županijskom razvojnom strategijom Brodsko-posavske županije do 2020. godine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da su ciljevi i programska polazišta Plana razvoja sljedeći:

1. Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva (SC1) te rast zaposlenosti i stope obrazovanja (SC2).
2. Demografska revitalizacija (SC10), kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj (SC9) NRS 2030.
3. Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva (SC7) NRS 2030.
4. Jačanje konkurentnosti županije (SG3) (SG5) i razvoj potpomognutih područja NRS 2030.

Planom razvoja definirane su aktivnosti koje su već prethodno planirane i obuhvaćene Županijskom razvojnom strategijom Brodsko-posavske županije do 2020. godine (produljena do 31. prosinca 2021. godine), 5. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Brodsko-posavske županije te Prometnim master planom funkcionalne regije Istočna Hrvatska, dokumentima za koje je proveden postupak strateške procjene.

Sukladno navedenom, a temeljem dostavljene dokumentacije iz koje je razvidno da se Planom razvoja ne planiraju zahvati koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš, a koji već nisu sagledani u postupcima strateške procjene utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Brodsko-posavske županije do 2020. godine, 5. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Brodsko-posavske županije te Prometnim master planom funkcionalne regije Istočna Hrvatska, mišljenje Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom Ministarstva je da za Plan razvoja nije potrebno provesti postupak ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš.

Napominjemo, ako tijekom postupka izrade Plana razvoja budu definirani novi projekti koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš, a koji već nisu sagledani u gore navedenim postupcima strateške procjene, Ministarstvo će na temelju tih novih podataka razmotriti primjenu članka 63. Zakona.

RAMNATELJICA
Anamarija Matak

7. INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR S PRIKAZOM FINANCIJSKIH PRETPOSTAVKI ZA PROVEDBU POSEBNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA

Za ostvarenje vizije razvoja Brodsko-posavske županije u razdoblju do 2027. godine prikazani su prioriteti, posebni ciljevi i strateški projekti koje će provoditi i financirati ili sufinancirati Brodsko-posavska županija. Z to su planirana sredstva u proračunu u iznosu od 9.201.030.870,89 kn.

Dio sredstva za financiranje provedbe Plana razvoja BPŽ pribaviti će se iz drugih izvora poput državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave te kroz fondove Europske unije.

Za ostvarivanje posebnih ciljeva u okviru prioriteta 1. Razvoj konkurentnog i inovativnog gospodarstva te rast zaposlenosti i stope obrazovanja, planirana su sredstva u iznosu od 2.754.380.029,02 kn.

Za ostvarivanje posebnih ciljeva u okviru prioriteta 2. Demografska revitalizacija, kvalitetan život i sigurnost za stabilan razvoj planirana su sredstva u iznosu od 5.310.668.438,65 kn.

Za ostvarivanje posebnih ciljeva u okviru prioriteta 3. Zelena i digitalna tranzicija gospodarstva i društva, planirana su sredstva u iznosu od 682.087.591,55 kn.

Za ostvarivanje posebnih ciljeva u okviru prioriteta 4. Jačanje konkurentnosti Županije i razvoj potpomognutih područja planirana su sredstva u iznosu od 453.894.811,67 kn.

Tablica 7. Prikaz financijskog okvira za plan razvoja BPŽ-a

PC	NAZIV POSEBNOG CILJA	Ukupan procijenjeni trošak provedbe PC	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Program u proračunu BPŽ-a
1.	Razvoj kreativnog i inovativnog poduzetništva	24.722.000,00kn	4.562.000,00kn	3.360.000,00kn	3.360.000,00kn	3.360.000,00kn	3.360.000,00kn	3.360.000,00kn	3.360.000,00kn	Program 3000, 4000
2.	Osiguranje perspektivnog tržišta rada i zapošljavanje	0								-
3.	Razvoj znanosti i obrazovanja	2.710.718.076,77kn	328.568.076,77kn	412.225.000,00kn	432.225.000,00kn	399.425.000,00kn	399.425.000,00kn	369.425.000,00kn	369.425.000,00kn	Program 6000
4.	Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine za gospodarski rast i razvoj	18.939.952,25kn	3.639.952,25kn	3.550.000,00kn	2.950.000,00kn	2.200.000,00kn	2.200.000,00 kn	2.200.000,00kn	2.200.000,00kn	Program 3000, 5000
5.	Demografski rast i aktivno življenje	910.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	130.000,00kn	Program 1000
6.	Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu skrb	5.110.446.057,60kn	632.126.057,60kn	683.220.000,00kn	717.420.000,00kn	788.420.000,00kn	893.420.000,00kn	733.420.000,00kn	662.420.000,00kn	Program 7000, 71000
7.	Ulaganja u kulturu	199.312.381,05kn	14.412.381,05kn	16.350.000,00kn	16.350.000,00kn	38.050.000,00kn	38.050.000,00kn	38.050.000,00kn	38.050.000,00kn	Program 6200
8.	Razvoj klasičnih grana gospodarstva korištenjem zelene i digitalne tranzicije	62.507.375,00kn	2.507.375,00kn	- kn	20.000.000,00kn	20.000.000,00kn	20.000.000,00kn	- kn	- kn	Program 3000
9.	Razvoj bioekonomije	194.396.528,00kn	40.376.528,00kn	16.735.000,00kn	15.745.000,00kn	25.385.000,00kn	35.385.000,00kn	35.385.000,00kn	25.385.000,00kn	Program 3000, 4000, 4100
10.	Intenzivno korištenje obnovljivih izvora energije i podizanje energetske učinkovitosti	111.113.688,55kn	82.873.688,55kn	15.040.000,00kn	6.040.000,00kn	4.040.000,00kn	1.040.000,00kn	1.040.000,00kn	1.040.000,00kn	Program 6000, 7000, 7100, 5001
11.	Daljnji razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture	314.070.000,00kn	1.210.000,00kn	45.810.000,00kn	71.210.000,00kn	121.210.000,00kn	72.210.000,00kn	1.210.000,00kn	1.210.000,00kn	Program 5000
12.	Jačanje upravljanja razvojem	417.838.311,67kn	58.948.311,67kn	58.315.000,00kn	58.315.000,00kn	62.815.000,00kn	62.815.000,00kn	58.315.000,00kn	58.315.000,00kn	Program 1000,1010, 2000, 3001, 9000, 6100, 7100
13.	Razvoj potpomognutih područja + ITU	18.880.000,00kn	2.680.000,00kn	2.700.000,00kn	2.700.000,00kn	2.700.000,00kn	2.700.000,00kn	2.700.000,00kn	2.700.000,00kn	Program 5001
14.	Jačanje spremnosti na ekološke i sigurnosne izazove	17.176.500,00kn	2.416.500,00kn	2.460.000,00kn	2.460.000,00kn	2.460.000,00kn	2.460.000,00kn	2.460.000,00kn	2.460.000,00kn	

8. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE PLANA RAZVOJA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisani su postupci i rokovi praćenja i izvještavanja o provedbi gore navedenih akata¹. Praćenje je prvi korak, neophodan za vrednovanje provedbe plana te ostvarenih rezultata. Obuhvaća proces sustavnog prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se prati uspješnost provedbe posebnih ciljeva i mjera Plana razvoja. Temeljem toga dobivaju se relevantne informacije kako za donositelje odluka vezane uz prioritete javnih politika, tako i za širu javnost, čime se poštuje načelo transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava.

Za praćenje provedbe Plana razvoja zadužen je Regionalni koordinator te se ono provodi na godišnjoj razini, a izvješće o praćenju provedbe se podnosi Koordinacijskom tijelu 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Za proces vrednovanja ključan je Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja² (dalje u tekstu Pravilnik).

Spomenutim su Pravilnikom, među ostalim, naglašena je važnost neovisne usporedbe i ocjene očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja. Vrednovanje uvijek provode stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnim za izradu i provedbu akata strateškog planiranja. Rezultati vrednovanja koriste se za daljnje usklađivanje i optimizaciju procesa strateškog planiranja i definiranja javnih politika. Stoga je ključna svrha svih vrsta vrednovanja, gledajući u cjelini, unaprijediti kvalitetu izrađenog Plana te osigurati njegovu učinkovitu i djelotvornu provedbu te održive relevantne rezultate.

Župan, kao čelnik tijela nadležnog za izradu županijskog plana razvoja imenuje Odbor za vrednovanje, a regionalni koordinator je zadužen za angažiranje neovisnog tima za vrednovanje. Odbor za vrednovanje je ključno tijelo koje odobrava metodologiju vrednovanja te završno izvješće o provedenom vrednovanju.

Sukladno navedenom Pravilniku, Brodsko-posavska županija 19. travnja 2021. godine donosi Odluku o početku postupka vrednovanja Plana razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021.-2027. (klasa: 032-01/19-01/429, urbroj: 2178/1-09-21-10) i određuje da će se provoditi vrednovanje tijekom izrade Plana (prethodno vrednovanje), tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) i nakon provedbe (naknadno vrednovanje). Nastavno na ovu odluku, 21. travnja 2021. godine donesena je i Odluka o imenovanju Odbora za vrednovanje (klasa: 023-01/19-01/426, urbroj: 2178/1-09-21-11) koja uključuje imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i članove Odbora. Sukladno Pravilniku, jedan od članova odbora je i predstavnik Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Odbor za vrednovanje osigurava djelovanje sukladno važećim propisima, sudjeluje u unaprjeđenju kvalitete vrednovanja Plan razvoja te omogućuje nesmetan pristup svim informacijama potrebnima za kvalitetno provođenje vrednovanja, a sve sukladno zakonskom okviru te pod-zakonskim aktima. Odbor za vrednovanje se u svom radu „*rukovodi načelima točnosti, cjelovitosti, učinkovitosti, djelotvornosti, odgovornosti, usmjerenosti na rezultate, održivosti, partnerstva i transparentnosti*“ (sukladno Opisu djelovanja Odbora za vrednovanje Plana razvoj Brodsko posavske županije za razdoblje 2021.-2027., od 9. lipnja 2021). Odbor za vrednovanje u konačnici odobrava sva izvješća o vrednovanju no ni na koji način ne nameće niti mijenja zaključke ili preporuke odabranog neovisnog tima za vrednovanje.

Plan vrednovanja sastavni je dio postupka vrednovanja. Sadržava indikativni popis vrednovanja koja će se provesti, njihov sadržaj i svrhovitost, vremenski raspored vrednovanja, metode koje će se koristiti za pojedina vrednovanja i podatke koji će se tražiti, dostupnost odnosno način prikupljanja podataka potrebnih za određena vrednovanja te okvirni proračun za provedbu plana vrednovanja. Plan vrednovanja donosi Odbor za vrednovanje i on se objavljuje na internetskoj stranici županije.

1 Narodne novine, broj 6/19.

2 Narodne novine, broj 66/19.

Sve navedene vrste vrednovanja moraju poštivati slijedeća načela:

Neovisnost – vrednovanje provode stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o upravljačkom tijelu, potreba za objektivnim, jasnim i provjerljivim argumentiranjem nalaza i rezultata vrednovanja, čvrstim dokazima i detaljnom analizom.

Prilagođen pristup – vrednovanje koristi različite načine prikupljanja podataka odnosno odgovora na pitanja za vrednovanje, a nalaze, zaključke i preporuke temelji na triangulaciji odnosno sintezi svih nalaza.

Pravovremenost – planiranje provedbe vrednovanja i dostupnost rezultata vrednovanja koji osiguravaju da donosioci imaju pravovremene informacije na temelju kojih se mogu unaprijediti program.

Komunikacija i transparentnost - kontinuirani dijalog između naručitelja i izvršitelja - osiguravanja da rezultati vrednovanja imaju najveću moguću korist za naručitelja; konzultacijski proces s različitim relevantnih dionicima.

Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) provodi se na participativan i interaktivan način usporedo s izradom Plana razvoja. Dana 9. lipnja 2021. godine Regionalni koordinator Brodsko-posavske županije donosi odluku o osnivanju tima za prethodno vrednovanje. Imenovan je tim vanjskih stručnjaka tvrtke **Ecorys Hrvatska d.o.o.**, odabran provedenim postupkom javne nabave.

Glavni cilj ovog vrednovanja je poboljšanje kvalitete procesa strateškog planiranja i konačnog nacrtu Plana razvoja; nalaženje optimalnog načina korištenja resursa za dostizanje razvojnih ciljeva i omogućavanje kvalitetne osnove za buduće praćenje i vrednovanje Plana razvoja.

Vrednovanje tijekom izrade prvenstveno je usmjereno na slijedeće:

- **Važnost/relevantnost** – koliko su ciljevi i mjere u Planu razvoja opravdani i relevantni u odnosu na stvarne razvojne probleme i potencijale županije te nudi li Plan razvoja optimalan način rješavanja razvojnih problema;
- **Djelotvornost/efektivnost** – kolika je vjerojatnost da će se postavljeni posebni ciljevi te pripadajući pokazatelji ishoda ostvariti putem planiranih mjera s pripadajućim pokazateljima rezultata i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta (uključujući i analizu rizika);
- **Unutarnja usklađenost/konzistentnost** – provjera intervencijske logike odnosno provjera jasnoće, logičkog slijeda, usklađenosti i potencijale sinergije ciljeva, prioriteta i mjera (uključuje i provjeru **učinkovitosti i komplementarnosti**);
- **Vanjska usklađenost/koherentnost** – usklađenost Plana razvoja s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU; postoje li pozitivni učinci u širem kontekstu društveno-gospodarsko-okolišnih potreba i prioriteta šire regije i države.

Tim za vrednovanje dužan je predstaviti Odboru za vrednovanje detaljnu **metodologiju za provedbu vrednovanja**, a nakon provedenog vrednovanja predstaviti će Odboru sve **ključne nalaze i zaključke vrednovanja**, a što je preduvjet za konačno usvajanje **Izvješća o prethodnom vrednovanju** od strane Odbora za vrednovanje.

Vrednovanje tijekom provedbe predviđeno je u 2024. godini, na polovici provedbenog razdoblja Plana razvoja kako bi se utvrdio stupanj uspješnosti provedbe te otkrili razlozi možebitnih identificiranih poteškoća u provedbi. Nalazi i zaključci ovog vrednovanja služe da donositelji odluka poduzmu određene korake i reviziju Plana razvoja s ciljem daljnje optimizacije njegove provedbe. Poseban fokus ovog vrednovanja je na učinkovitosti, dosljednosti, djelotvornosti, održivosti i jednakosti.

Vrednovanje nakon provedbe se provodi po završetku razdoblja provedbe Plana razvoja (nakon 2027. godine). Ocjenjuje cjelokupni proces i postignute rezultate te artikulira ključne naučene lekcije i preporuke za buduće unaprjeđenje procesa strateškog planiranja.

Prilog 1: Tablica - Plan razvoja Brodsko-posavske županije

Prilog 2: Osnovna analiza

Prilog 3: Opis mjera